

Vuosikertomus 2021

OULUN
YLIOPISTO

Hallituksen Toimintakertomus 2021

Keskeiset tapahtumat tilikaudella

Strategiansa mukaisesti Oulun yliopisto on kansainvälinen tiede- ja innovaatio-yliopisto, joka osallistuu globaalien haasteiden ratkaisemiseen omilla vahvuusalueillaan. Yliopiston tutkimus on vahvuusaloillaan kansainvälistä huippua ja monilla aloilla ylletään kansainväliselle tasolle. Yliopisto tarjoaa tutkimukseen perustuvaa korkeakoulutusta ja kouluttaa nuorisoa palvelemaan yhteiskuntaa ja ihmiskuntaa. Yliopiston työn tuloksena syntyy uutta tutkimukseen perustuvaa tietoa, osaamista ja tulevaisuuden osaajia, sekä mahdollisuuksia innovaatioihin.

Oulun yliopiston strategia perustuu viiteen temaattiseen, kansainvälisesti merkittävään tutkimuksen fokalalueeseen. Näillä alueilla yliopisto osallistuu globaalien haasteiden ratkaisemiseen ja tuottaa uutta tietoa kestävämmän, terveemmän, älykkäämmän ja humanimman maailman rakentamiseksi. Fokusalueet ovat:

- **Kestävät materiaalit ja järjestelmät**
- **Elinikäinen terveys**
- **Digitaalisaatio ja älykäs yhteiskunta**
- **Muuttuva ilmasto ja pohjoinen ympäristö**
- **Ihmiset muuttuvassa maailmassa**

Oulun yliopisto hyväksyi vuoden 2019 aikana päivitetyn strategian 2020-luvulle. Strategia sisältää jo vuonna 2018 hyväksytyt jaetut ajatukset toimintatavoista, jotka on tiivistetty kolmeksi toimintaa ohjaavaksi arvoksi: luomme uutta, kannamme vastuuta sekä onnistumme yhdessä. Strategian kehitysohjelmia arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti osana yliopiston hallituksen vuosikelloa ja strategiaa toteutetaan keskeisiltä osin strategiaan perustuvien tutkimuksen ja koulutuksen toimenpideohjelmien pohjalta.

Oulun yliopiston ostettua Oulun ammattikorkeakoulu Oy:n omistajilta yhteensä 50,5 % osakekannasta Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu Oy (Oamk) muodostavat konsernin. Ammattikorkeakoulu säilyy omistusjärjestelyn jälkeenkin itsenäisenä oikeushenkilönä ja korkeakoulujen rahoitusjärjestelmät säilyvät erillisinä. Korkeakoulujen perustehtävät säilyvät yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaisina ja niillä on omat, toisiaan täydentävät tehtävänsä ja profiilinsa. Oulun yliopisto on toteuttanut korkeakoulupalvelut molemmille korkeakouluille helmikuusta 2020 lähtien.

Oulun yliopiston sijoitus parani kaikissa keskeisissä yliopistorankingeissa vuonna 2021. Oulun yliopiston sijoitus Times Higher Education -rankingissa (251.–300.) nousi edellisen vuoden sijoituksesta (301.–350.). Suomen yliopistoista Oulun yliopisto on sijoilla 3.–5. Oulun yliopiston arviointipisteet nousivat tutkimuksessa, viittauksissa sekä kansainvälisyydessä, ja pysyivät käytännössä ennallaan koulutuksessa ja yritysrahoituksessa. Times Higher Education:n Impact Ranking on jäsennetty YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden (SDG) mukaisesti. Oulun yliopisto osallistui tähän arviointiin toista kertaa ja sijoituksemme oli 301.–400. (Suomen 3.–6.). Kahdestatoista vastatusta SDG:stä sijoituimme Suomen parhaaksi tavoitteissa SDG3 (Good Health and Well-being), SDG4 (Quality Education) ja SDG8 (Decent work and Economic Growth), jaetuille sijoille 1.–2. tavoitteessa SDG5 (Gender Equality), jaetuille sijoille 1.–4. tavoitteessa SDG11 (Sustainable Cities and Communities), jaetuille sijoille 1.–5. tavoitteessa SDG9 (Industry, Innovation and Infrastructure) sekä sijalle 2. tavoitteessa SDG15 (Life on Land).

Viimeisimmässä QS University Rankings -vertailussa Oulun yliopiston sijoitus nousi sijalta 408. sijalle 377. vuonna 2021 ja pysyi viidennellä sijalla Suomen yliopistojen joukossa. QS arvioi vuoden 2021 julkistuksessaan kaikkiaan yli 5500 yliopistoa eri puolilta maailmaa ja näistä 1000 on otettu mukaan tarkempaan arviointiin.

Pelkästään julkaisujen perusteella yliopistoja arvioiva Leidenin yliopiston CWTS-ranking asetti Oulun yliopiston sijalle 526. ja Suomen yliopistojen joukossa viidennelle sijalle. Rankingissa oli mukana kaikkiaan yli 900 yliopistoa. Oletusmittarina CWTS-ranking käyttää julkaisujen ositettua lukumäärää siten, että yliopistojen kesken yhteiset julkaisut saavat pienemmän painon kuin julkaisut, joissa on kirjoittajia vain omasta yliopistosta. Tieteenalakohtaisissa arvioinneissa Oulun yliopisto oli Suomen yliopistoista sijoilla 3.–7., mittarina niiden julkaisujen osuus, jotka olivat alallaan eniten viitattujen 10 % joukossa.

Oulun yliopiston sijoitus maailman parhaiden yliopistojen listalla Shanghain yliopiston vertailussa nousi kategoriasta 501.–600. kategoriaan 401.–500. sijoituksen Suomen yliopistojen joukossa muuttuessa sijoilta 4.–6. sijalle 4. Shanghain listalla eniten viitattujen tutkijoiden (highly cited scientist) painoarvo on huomattava ja Oulun yliopisto sai listalle vuoden tauon jälkeen yhden tutkijan.

Oulun yliopiston toimintaa alkoi jäsentää Oulun yliopiston ja OKM:n välinen sopimus 2021–2024. Sopimukseen on kirjattu korkeakoululaitoksen yhteinen tavoitetila sekä kirjattu yliopiston strategiset valinnat, profiili ja vahvuusalat, tutkintotavoitteet sekä rahoitus ja seurannan periaatteet. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä yliopiston strategiasta.

Strategiansa perusteella ja yhteinen tavoitetila huomioiden yliopisto on tunnistanut neljä keskeistä kehittämiskohdetta, jotka on kirjattu sopimukseen kuvauksineen ja seurantaindikaattoreineen:

- **kestävä kasvu ja sopeutuminen sen vaatimukseen**
- **sektorien ja toimijoiden välinen yhteistyö osaamisen vaikuttavuuden moottorina**
- **oppijakeskeinen koulutus elämän eri tilanteisiin**
- **digitalisaatio yhteiskunnan muutoksen voimavaraksi**

Sopimuksen tavoitetilaa kuvastavat myös uudistetun rahanjakomallin painotukset, jotka olivat ensi kerran käytössä vuoden 2021 rahanjaossa. Esimerkiksi jatkuva oppiminen elämän eri tilanteissa on tullut entistä tärkeämmäksi, samoin tutkimusrahoituksen hankkiminen kansainvälisistä lähteistä. Yliopiston sisäinen sovellus uudistetusta rahanjakomallista hyväksyttiin vuoden 2020 aikana ja otettiin käyttöön 2021.

Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan strategiaperusteeseen rahoitukseen uudella sopimuskaudella 2021–2024 sisältyvät koulutus- ja osaamistason nostaminen eli lisäaloituspaikat sekä korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma (molemmat ohjelmat 40 milj. euroa). Kansainvälisyys-ohjelma jakaantuu edelleen kahteen osioon, enimäkseen yliopistojen sisäiseen toimintaan kohdentuvaan TalentBoost:iin sekä yliopistoverkostojen toteuttamiin pilottiohjelmiin kohdemaisissa (globaalipilotit). Yliopiston rahoitusosuus kv-ohjelmasta yhteensä oli 10,6 %, sekä eri osioista lisäpaikat 17 %, TalentBoost 6,2 % ja globaalipilotit 8,7 %. Lisäaloituspaikoista onnistuttiin täyttämään 57 %. Ensimmäiset opiskelijat aloittivat uutena koulutusvastuuna saadussa psykologian koulutuksessa. Kansainvälisyysohjelmaa alettiin vuonna 2021 käynnistää ripeästi.

Vuonna 2019 käynnistetty tutkimuksen kokonaisarviointi RAE2020 valmistui ja julkistettiin marraskuussa 2021. Vuoden 2022 aikana arvioinnin tuloksia tarkastellaan systemaattisesti ja hyödynnetään yliopisto-, tiedekunta-, fokusalue- ja tutkimusyksikkötason toimintojen ja tavoitteiden kehittämiseksi. RAE-tietopohjaa hyödynnetään myös kestävän kehityksen monitieteisen tutkimuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.

Tutkimuksen strategisen ohjauksen painopistealueita vuonna 2021 ovat olleet jatkaa Oulun yliopiston profiilin määrittämistä Suomen Akatemian yliopistojen profilaatio-ohjelman kuudennella kaudella, käynnistää seitsemänten profilaatio-ohjelmaan osallistuminen sekä vuoden 2018 aikana rahoituspäätöksen saaneen uuteen kansalliseen lippulaivaohjelmaan kuuluvan langattoman verkkoteknologioiden 6Genesis -ohjelman toteuttaminen ohjelman saatua jatkokauden vuoden 2021 aikana. Vuosina 2016–2020 käynnistyivät yhdeksän profilaatioteeman toteuttaminen ja kaikki teemat olivat käynnissä vuonna 2021. Vuonna 2020 päätetyssä kuudessa profiloitihauassa Oulun yliopiston esitys arvioitiin toiseksi parhaaksi ja siinä saatiin merkittävä rahoitus kolmeen teemaan: Arktiset vuorovaikutukset -teemaan liittyvä uusi tutkimusalue keskittyy arktisen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen sekä ihmisen ja ympäristön vuorovaikutukseen (Anthropocene), Fibroosi kroonisten sairauksien ja syövän -teemaan liittyvä uusi alue kohdistuen fibroosiin aiheuttamaan lihavuuteen ja hypoksiaan (Fibrobesity) sekä 6G lippulaivaa laajentava uusi alue keskittyy langattomiin sovellutuksiin, erityisesti terveydenhuollon ja energiasysteemien tutkimusalueilla (6G-FSS). Uudet teemat käynnistyivät työnsä 2021.

Yliopisto edistää systemaattisesti strategisten fokusalojen korkealuokkaisen tutkimuksen edellytyksiä ja kärkiportfolion muodostumista valitsemalla avointen hakujen ja kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella määräämisiä tutkimusprojekteja, joiden resursoimista vahvistetaan monitieteisten fokusinstituuttien kautta. Monitieteisiä temaattisia kokonaisuuksia koordinoivat fokusinstituutit Biocenter Oulu, Eudaimonia-instituutti, Infotech Oulu ja Kvantum-instituutti. Vuoden 2021 aikana tutkimuksen fokusaloilla tuettiin yhteensä 52 strategista määräämisiä kärkiprojektia sekä 19 nuorten tutkijoiden emerging-projektia; näitä projekteja on kaikissa tiedekunnissa ja laajasti eri tutkimusyksiköissä. Eudaimonia-instituutin ja Infotech Oulun osalta valittiin uudet hankkeet kaudelle 2022–2025 vuoden 2021 aikana. Vuonna 2021 jatkettiin tenure track -ohjelman toteuttamista sekä tutkimuksen huipujen ja kärkihankkeiden tukemista.

Monitieteisyyden ja uusien avauksien edistämiseksi on käynnissä ohjelma, jossa on suunnattu 19 4-vuotista tohtorikoulutusvakanssia uusien tutkimusavausten käynnistämiseksi sekä huippututkimuksen osaamisen levittämiseksi laajemmin yliopistossamme. Vuonna 2018 käynnistetty Rapid Research Radicals (3R) -ohjelma on yhdessä fokusinstituuttien kanssa tehokkaasti edistänyt uusien ideoiden tunnistamista ja muodostumista sekä monitieteisyyden hyödyntämistä tutkimuksen kehittämisessä.

Oulun yliopisto sijoittui OKM:n uusimmassa, vuoden 2019 avoimuuden kypsyystasoselvityksessä korkeimmalle, viidennelle tasolle. Oulun yliopisto on jatkanut määrätietoisesti vastuullisen ja avoimen tiedeyhteisön kehittämistä sekä avoimuuden vaatiman toimintakulttuurin laaja-alaista vahvistamista yhdistämällä avoimuuden sekä eettisyyden periaatteet uudella ja rakentavalla tavalla vastuullisuuden käsitteen alle. Keväällä 2021 julkistettiin Oulun yliopiston vastuullisen tieteen linjaus, jonka myötä yliopisto edistää avointa ja vastuullista tiedettä, hyviä tieteellisiä käytäntöjä, kestävä kehitystä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tutkimuksessa sekä vastuullista tutkimuksen arviointia.

Yliopiston tutkimuksen tuloksellisuus kehittyi vuonna 2021 suotuisasti. Suomen Akatemian rahoitus nousi edelliseen vuoteen verrattuna 15 % ja edelliseen huippuvuoteen 2019 verrattuna 10 %, mikä osin heijastelee koronapandemian viivastyttämien uusien tutkijarekrytointien toteutumista esimerkiksi profilaatiohankkeissa. Kansainvälinen kilpailu tutkimusrahoitus nousi 11 % (vuodesta 2015 kasvu on ollut 99 %). Tieteellisten julkaisujen määrä nousi edellisvuodesta 10 % ja ylitti ensimmäisen kerran 3000 julkaisun tason. Julkaisumäärät nousivat kaikilla jufo-tasoilla: jufo-1 10 %, jufo-2 7 %, jufo-3 22 %. Vuoteen 2016 verrattuna Jufo-2 ja Jufo-3 julkaisujen yhteenlaskettu määrä on kasvanut 40 %. On syytä huomata, että vuoden 2021 julkaisutiedot valmistuvat lopullisesti kesäkuussa 2022 ja raportin tiedot siten vielä korjaantuvat positiiviseen suuntaan. Business Finlandin rahoitus on edeltävän neljän vuoden laskun jälkeen pysynyt lähes ennallaan (laskua 5 %). Tämä lasku heijastelee rahoittajan määrärahojen laskua ja käyttöpolitiikan muutosta. Täydentävän rahoituksen tuotot nousivat edellisestä vuodesta 4,5 % ja niiden osuus kokonaisrahoituksesta on 39,5 %.

Koulutuksen merkittävimmät kehittämistoimet liittyivät tutkinto-ohjelmakokonaisuuden kehittämiseen sekä jatkuvan oppimisen tason nostoon, laadukkaaseen oppimisen kehittämiseen, kansainvälisten opiskelijoiden määrän ja liikkuvuuden tason nostoon, joustavan digioppimisen hyödyntämiseen ja digipedagogiikan soveltamiseen sekä tohtorikoulutuksen tehostamiseen ja nopeuttamiseen.

Vuotta 2021 väritti edelleen epidemiatilanne. Digitalisaation osalta vuonna 2020 tapahtunut harppaus sai jatkoa ja ajasta ja paikasta riippumattomien verkkokurssien määrää on lisätty moninkertaiseksi. Opetuksessa on otettu harppauksia hybridiopetukseen soveltuvien työkalujen käytön edistämiseksi, jolla on pyritty osaltaan helpottamaan kuormitusta ja lisäämään joustoa opetuksen järjestelyihin. Osalle opiskelijoista etäopiskelu on tuonut joustoa, toisille se on ollut henkisesti raskasta ja kuluttavaa. Vuoden 2021 aikana on jouduttu tehostamaan opiskelijoiden ohjausta ja lisäämään mm. opintopsykologien resursseja. Koulutuksen kansainvälistymistä on vuoden 2021 aikana edistetty voimakkaasti erityisesti Euroopan yliopistoverkoston puitteissa käynnistyneen konsortioyhteistyön kautta, OKM:n rahoittamien kansainvälistymispilottien käynnistyessä sekä Kiinassa Nanjing Institute of Technology'n (NJIT) kanssa käynnissä olevaa kaksoistutkinto-ohjelmaa laajentamalla.

Vuonna 2021 kandidaatintutkintoja valmistui 1049 tavoitteen ollessa 1600 kaudelle 2021–2024. Ylempiä korkeakoulu-tutkintoja valmistui 1446 tavoitteen ollessa 1757. Eri-tyisesti alempien tutkintojen määrässä näkyy pandemian vaikutus. Toteumaan vaikutetaan

ensisijaisesti aloituspaikkojen riittävällä määrällä ja läpäisystä huolehtimisen avulla. Suomenkielisten kandi- ja maisteriohjelmien aloituspaikkoja on nostettu v. 2016 alkaen maltillisesti vuosittain (v. 2016: 1858, v. 2017: 2131, v. 2018: 2140, v. 2019: 2201), mutta aloittavien opiskelijoiden määrä ja läpäisyaste ei ole taannut OKM-tavoitteisiin nähden riittävää tutkintosaantoa etenkin kandidaiheessa. Maisterivaiheen tarjontaa ja saantoa parantaa vieraskielisten ohjelmien tutkintotulos. Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan strategiaperusteiseen rahoitukseen uudella sopimuskaudella 2021–2024 sisältyy merkittäviä koulutuslaajennuksia sisältävä Koulutus ja osaamistason nosto -ohjelma. Ohjelmassa on sovittu Oulun yliopistoon 350 lisäaloituspaikkaa vuonna 2021 ja 361 paikkaa vuonna 2022, eniten tekniikan sekä tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan aloilla. Uutena 40 aloituspaikan koulutuksena yliopisto sai psykologian tutkinnonanto-oikeuden ja uusi koulutus alkoi syksyllä 2021.

Uuden sopimuskauden 2021–2024 aikana tärkein opintojen sujuvuutta kuvaava indikaattori on tavoiteaikana suoritettujen alempien tai ylempien tutkintojen määrä ja osuus. Tavoiteajassa suoritettujen AKK- ja YYK-tutkintojen yhteenlaskettu määrä on kehittynyt hyvin vuoteen 2020 asti, mutta vuonna 2021 määrä laski jonkin verran, heijastellen yleistä tutkintomäärien laskua pandemiavuonna.

Tohtorintutkintoja suoritettiin ennätysvuoden 2018 (199) ja kahden tutkintomäärältään tavanomaisemman vuoden jälkeen jälleen hieman korkeampi määrä, 161 tohtorin tutkintoa. OKM:n tavoitteesta 182 jäitiin näin ollen 11,5 %.

Yliopiston keskustakampusohjelman tavoitteena on luoda kampusympäristöjä, jotka tukevat yliopiston ja yliopistokaupunki Oulun vetovoimaisuutta, kun kilpailu opiskelijoista ja henkilökunnasta kiihtyy ikäluokkien pienentyessä. Verokkikaupunkien tapaan Oulun yliopisto tavoittelee keskustakampusta, joka olisi helposti saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä sekä kytkeytyisi kaupungin palveluihin. Keskustakampusohjelmaa varten Oulun yliopisto, osuuskauppa Arina ja Kesko hakivat ja saivat syksyllä 2020 suunnitteluvuorauksen Raksilan kaupunginosassa sijaitsevalle tontille. Yliopiston hankesuunnittelu käynnistettiin vuonna 2021, se valmistui joulukuussa 2021 ja Oulun yliopiston hallitus hyväksyi hankesuunnitelman 16.12.2021 kokouksessa. Hankesuunnitelma tuottaa Oulun yliopistolle riittävät tiedot investointipäätöstä ja suunnittelun käynnistämistä varten. Yliopisto jatkoi ja käynnisti kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti hankkeita, joilla edistetään vähähiilistä ja vihreää kampusta ja joilla kannustetaan mm. pyöräilyyn ja kävelyyn autoilun sijasta.

Koronaviruspandemia vaikutti varsinkin vielä vuoden 2021 alkupuolella Oulun yliopiston tutkijoiden tekemiin kansainvälisiin tutkijavierailuihin, jotka pääsääntöisesti alkoivat syys-joulukuussa 2021. Elokuusta 2021 alkaen otettiin käyttöön monipaikkatyön malli. Mallin avulla halutaan lisätä työn tehokkuutta ja joustavuutta sekä helpottaa työn ja yksityiselämän yhteensovittamista. Monipaikkatyössä työtä tehdään työn vaatimusten mukaan eri paikoissa ja työntekijä ja esihenkilö sopivat, kuinka paljon työskennellään varsinaisella työpaikalla ja kuinka paljon muualla.

Koronapandemia vaikutti edelleen erilaisten koulutustapahtumien määrään ja laatuun vuonna 2021. Matkat ulkoisiin koulutuksiin, konferensseihin ja seminaareihin jäivät vallitsevien matkustusrajoitusten vuoksi vähäisiksi. Vaikka kasvotusten järjestettävien koulutustilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseen liittyi vallitsevan tilan vuoksi epävarmuutta, pystyttiin niitä kuitenkin järjestämään huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Toisaalta edellinen vuosi oli opettanut, että monet koulutukset ja tilaisuudet toimivat hyvin myös etäyhteyksin järjestettynä tai verkkototeutuksina, joten myös näitä toteuttamistapoja suositettiin huomattavasti enemmän kuin ennen pandemiaa. Covid-19:sta huolimatta yhteistyötä on edelleen tiivistetty EU:n sidosryhmien kanssa. Yliopisto on järjestänyt etätapaamisia Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, sekä muihin sidosryhmiin, jotka vaikuttavat Brysselissä.

Vuonna 2021 myös talouden pääpuheenaihe oli korona sekä lisäksi inflaatio. Vuoden alkupuoliskolla rokotekattavuus koheni kovaa vauhtia ja rajoitteista luovuttiin kesän jälkeen Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Inflaation viestittiin olevan vain väliaikaista, mutta lopputulosta varjosti kuitenkin uusi herkästi tarttuva omikron-variantti ja keskuspankit myönsivät, että inflaatio saattaa olla pidempiaikaista. Osake-markkinoilla vuosi oli erinomainen ja lähes kaikki yleisimmät osakeindeksit tuottivat kaksinumeroisia tuottolukuja, yliopiston sijoitusten (ilman kassavaroja) tuottojen ollessa 14,2 %.

Koulutus

Vuonna 2021 käynnistettiin uuden, vuoteen 2024 jatkuvan strategiakauden mukainen koulutuksen ohjelmakokonaisuus. Sen strategisia, yhteisiä tavoitteita ovat:

- 1. Kilpailukykyisemmän ja laadukkaamman tutkinto-ohjelma-kokonaisuuden kehitys sekä jatkuvan oppimisen tason nosto.**
- 2. Yhteisöllisemmän, saavutettavamman, joustavamman ja työelämään kytkeytyneen laadukkaamman oppimisen kehittäminen.**
- 3. Kansainvälisten opiskelijoiden määrän ja liikkuvuuden tason nosto.**
- 4. Joustavan digioppimisen täysi hyödyntäminen ja digipedagogiikan soveltaminen.**
- 5. Tohtorikoulutuksen tehostaminen ja nopeuttaminen.**

Kunkin tavoitteen osalta on määritelty mittarit ja niille tavoitearvot. Näiden yliopisto-tasoinen yhteenveto on taulukossa ”Koulutuksen tunnusluvut vuosilta 2017–2021”. Tuloksellisuutta seurataan lisäksi tiedekunnittain.

Tavoitteiden saavuttamisen tueksi yliopistolla on koulutuksen kehittämiseksi toimenpideohjelma vuosille 2021-24. Toimenpideohjelman rahoituksen käyttöä ja seurattavuutta yliopiston toiminnanohjauksen työkaluilla (erityisesti LATO) on tehostettu strategiakauden käynnistyessä. Ohjelma rahoitetaan koulutuksen strategiarahoituksella ja se jakautuu kymmeneen keskeisimpään osaan:

- 1. Opiskelijaohjauksen toimenpideohjelma,**
- 2. Koulutuksen laadun kehittämisen toimenpideohjelma, erityisenä kohteenaan tutkinto-ohjelmien uudistaminen,**
- 3. Avoimen yliopiston kehittämisohjelma ja sen uuden kurssitarjonnan luominen,**
- 4. Tiedekasvatuksen kehittämisohjelma,**
- 5. Digioppimisympäristöjen kehittämisohjelma,**
- 6. Täydennyskoulutuskeskus TOPIK:in kehittäminen,**
- 7. Opiskelijakokemuksen kehittämisohjelma,**
- 8. Koulutuksen kansainvälistämishjelma,**
- 9. Koulutuksen markkinointiohjelma,**
- 10. Tohtorikoulun (UniOGS) toiminnan ylläpito ja kehittäminen.**

Lisäksi toimia on rahoitettu täydentävällä rahoituksella (mm. rakennerahastot, EU:n Erasmus+ ohjelmat, Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja opetushallituksen rahoittamat projektit, säätiöiden rahoitukset koulutuksen kehittämiseksi).

Vuotta 2021 varjosti edelleen sopeutuminen covid-19 viruksen aiheuttamaan pandemiaan. Tuloksellisuuden tärkeimpien tavoitteiden osalta (tutkintomäärät, ajallaan valmistuneet tutkinnot) pandemian vaikutuksia on vaikea arvioida. Erilaiset kyselyt ja vuoden aikana tehdyt selvitykset nostavat esiin polarisoitumisen; osalle opiskelijoita etäopiskelu on tuonut joustoa, toisille se on ollut henkisesti raskasta ja kuluttavaa. Vuoden 2021 aikana on jouduttu tehostamaan opiskelijoiden ohjausta ja lisäämään mm. opintopsykologien resursseja. Opetuksessa on otettu harppauksia hybridiopetukseen soveltuviin työkalujen käytön edistämiseksi, jolla on pyritty osaltaan helpottamaan kuormitusta ja lisäämään joustoa opetuksen järjestelyihin.

Strategisten tavoitteiden osalta voidaan vuoden 2021 osalta kirjata seuraavia tuloksia:

Kilpailukykyisemmän ja laadukkaamman tutkinto-ohjelmakokonaisuuden kehitys sekä jatkuvan oppimisen tason nosto

Vuoden 2021 aikana keskityttiin tutkinto-ohjelmien osalta niiden tavoitteiden seurannan ja mittaamisen selkeyttämiseen. Tutkinto-ohjelmakohtaisesti syntyi mittaristo vetovoiman, läpäisyn ja laadun seurantaan. Samalla tutkinto-ohjelman portfolioa on analysoitu ja tietoja hyödynnetään seurannassa ja portfolion rakenteen uudistamisessa v. 2022 alusta. Aloituspaikkoja haettiin ja saatiin syksyllä 2021 107. Lisäykset näkyvät vuoden 2022 yhteishaussa.

Akkreditointeja ovat hakeneet seuraavat tutkinto-ohjelmat: Elektroniikan ja tietoliikennetekniikan tutkinto-ohjelma, ml. Electronics & Wireless Communication Engineering kv. Maisteriohjelmat (EUR-ACE -akkreditointi) ja tuotantotalous (EUR-ASIIN/ACE -akkreditointi).

Hakukohteista vuonna 2021 käynnistynyt psykologian koulutus oli yliopiston vetovoimaisin.

Jatkuvan oppimisen osalta Oulun yliopisto on organisoinut yliopiston palvelunsa uudelleen. JOY-digipalvelualustalle on keskitetty kaikki yliopiston ei-tutkintoon johtava koulutustarjonta (avoin yliopisto, erilliset tutkinnon osat, täydennyskoulutus ja räätälöidyt koulutukset) ja osaamisen kehittämisen palvelut sekä henkilö- että yritysasiakkaille. JOY-tarjonnassa oli yli 1000 kurssia eli kurssimäärä kasvoi 185%. Kasvua oli myös täydennyskoulutuksessa, jossa osallistujamäärä nousi 68% vuoteen 2020 verrattuna.

Uusi Education from Finland -verkkosivusto kokoaa entistä paremmin englanninkielisen koulutustarjonnan yhdessä kansainvälisten tutkinto-ohjelmien kanssa. Myös englanninkieliset ei-tutkintoon johtavat koulutukset on koottu yhteen JOY in English -sivustolle ja on kehitetty asiakaslähtöisiä koulutuksen myyntiprosesseja myös ulkomaisille asiakkaille. Kansainvälisille asiakkaille on työstetty tarjouksia koulutus- ja konsultaatiopalveluista mm. Kuwaitiin, Bahrainiin sekä Nigeriaan. Lisäksi on systemisoitu yliopiston koulutusvientitoimijoiden välistä yhteistyötä yhdessä Team Finland Knowledge -verkoston asiantuntijoiden kanssa. Alueellinen oppilaitosyhteistyö koulutusviennin toimenpiteissä on ollut tavoitteellista korona- haasteista huolimatta.

Kieli- ja viestintäkoulutuksessa on kehitetty työelämälähtöisiä suomen kielen perus-, jatko- ja alakohtaisia kielikoulutuksia. Strategiaraha on kohdistunut erityisesti vaihto-opiskelijoiden, kv-opiskelijoiden ja kv-henkilökunnan suomi toisena kielenä -opintojen kehittämiseen. Kehittämiskohteena on ollut jatko- ja edistyneen tason suomen kielen kurssien tarjonta, jotta useammalla opiskelijalla ja henkilökunnan jäsenenä olisi työelämää varten tarvittavaa suomen kielen taitoa. Lisäksi on kehitetty etänä ja verkossa toteutettavia suomen kielen kursseja, jotta suomen kielen opiskelu on opiskelijalle joustavasti saavutettavaa. Käytännössä Kieli- ja viestintäkoulutuksessa on luotu Beginners' Finnish 1 -kurssin verkkoversio, kehitetty Intermediate Finnish 1 ja 2 -kurssien sisältöjä sekä toteutettu mm. suomen kielen kurssi edistyneille opiskelijoille. Lukuvuonna 2021–2022 Kieli- ja viestintäkoulutuksen S2-kursseille on osallistunut arviolta 800 opiskelijaa.

Vuoden 2021 aikana tiedekasvatuksen toiminta sai uuden ohajusrhmän ja suunnitelijan, joka aloitti tehtävässään elokuun alussa. Tiedekasvatuksen kenttään kuuluvat mm. Oulun kaupungin kanssa tehtävä LUMA-yhteistyö, eläinmuseon jatkoksi tuotettavan luontonäyttelyn tuottaminen Tietomaan kanssa, tiedepuutarhan kehittäminen, erilaisten uusien tapahtumien tuottaminen ja tiedekasvatuksen brändityö.

Oppimiskokemuksen parantaminen, työelämäyhteistyö

Opiskelijoiden pandemian aikaista opiskelua on tuettu OKM:n erillisrahoituksella erilaisin toimenpitein aktivoiden opiskelijoiden itseohjautuvuutta, yhdessä opiskelua (Yhdessä Etänä -, Study Together- konsepteilla) sekä opiskelutaitoja erilaisin työpajojen, Moodle -kurssien sekä itseopiskelu-materiaalien avulla. Ohjaajille ja opetushenkilökunnalle on tarjottu erilaisia ohjaus- ja toimintamalleja tukemaan yhteisöllisyyttä ja opintoihin kiinnittymistä. Uusille opiskelijoille suunnattua viestintää on kehitetty tukemaan opintoihin ja opiskeluun integroitumista. Opiskelijoille järjestettiin etäinfoja ennen opintojen aloittamista, jolloin heillä oli mahdollisuus kysyä lisätietoja opintojen aloittamisesta. Opintopsykologien resursseja lisättiin

yhdellä henkilötyövuodella.

Oulun yliopisto on avannut ensimmäisenä Suomessa Career Centren tukemaan opiskelijoiden työllistymistä ja opiskelijoiden sekä yritysten välistä yhteistyötä. Yritykset ovat kiinnostuneet sen toiminnasta ja olleet aktiivisia järjestämään rekrytointitilaisuuksia Oulun yliopistolla.

Koulutuksen kansainvälistäminen

Vuonna 2021 kansainvälistämisessä keskiöön nousivat Euroopan yliopistoverkoston puitteissa käynnistyneen University for Post-Industrial Cities konsortioyhteistyön käynnistyminen, OKM:n rahoittamien kansainvälistymispilottien käynnistyminen sekä Kiinassa Nanjing Institute of Technology'n (NJIT) kanssa käynnissä olevan kaksoistutkinto-ohjelman laajentaminen yhdestä neljään tutkinto-ohjelmaan.

Syksyllä 2020 toimintansa aloittaneessa Eurooppa-yliopisto UNIC:ssa lähdettiin pilotoimaan ja kokeilemaan koulutusyhteistyötä jo keväällä 2021 järjestetyn kevätkoulun muodossa. Yrittäjyyteen ja muutokseen painottuvassa kevätkoulussa tarjottiin yhteensä 7 opintojaksoa, joista 2 oli Oulun yliopiston tarjoamia. Kevätkouluun osallistui kaikista partneriyliopistoista yhteensä yli 160 opiskelijaa. Lisäksi keväällä järjestettiin opiskelijoille virtuaalinen Creathon –ideakilpailu, jossa opiskelijatiimit pääsivät antamaan oman panoksensa UNIC:n toimintojen kehittämiseen.

UNIC:n yhteinen virtuaalinen kurssitarjotin kasattiin syysksi ja sille saatiin yhteensä 152 opintojaksoa, joista 16 oli Oulun yliopistosta. Vuoden aikana Oulussa opiskeli fyysisesti 2 opiskelijaa UNIC:n partneriyliopistoista. Voimassa olevia Erasmus-sopimuksia on solmittu 14. Opiskelijoita Oulussa järjestetyille virtuaalisille kursseille saapui yhteensä 48. Oulusta lähti vuonna 2021 fyysisen Erasmus+ -vaihtoon 2 opiskelijaa ja 3 henkilökunnan edustajaa.

Yhteistyötä vauhditettiin muun muassa keräämällä tietoja kaikkien partnereiden englanninkielisestä opintotarjonnasta ja aloittamalla ns. Faculty Round –konsepti, joissa opetus- ja tutkimushenkilöstö pääsee tutustumaan toisiinsa. Lisäksi liikkuvuuden edistämiseksi on kirjoitettu ja julkaistu käsikirja fyysisten ja virtuaalisten liikkuvuuksien edistämiseen (Handbook on physical and virtual mobility) sekä valmisteltu sisäinen starttirahoitus koulutusyhteistyön tukemiseksi.

Liikkuvuuksien, CityLabs -aktiiviteettien ja yleisen koulutusyhteistyön ohella aloitettiin työstämään kahta kaikkien kahdeksan partnerin välistä yhteistutkinto-ohjelmaa: Redesigning the Post-Industrial City (RePIC) ja Superdiversity in Intercultural, Teaching and Learning Settings. RePIC-ohjelman koordinoitiin ja akkreditoitiin haettiin ja saatiin EMDM-rahoitusta (Erasmus Mundus Design Measure). Yhteistutkinto-ohjelmat hyväksytään osana tutkinto-ohjelmaportfoliota ja ensimmäiset opiskelijat aloittavat niissä 2023.

NJIT:in kanssa valmisteltu laajennus eteni vuonna 2021 pisteeseen, jossa ohjelmien alustaksi toteutettava Oulu – NJIT Schoolia koskeva hakemus jätettiin Kiinan opetusministeriölle. Toteutuessaan tämä tilauskoulutus ja sitä koskeva sopimus on kymmenvuotinen ja Oulun yliopiston laskutuksena noin 30 M€:n hanke. Meneillään olevan yhteistyön puitteissa kaikki vuosikurssit (v. 2018 lähtien) ovat täynnä ja ensimmäiset opiskelijat valmistuvat tänä keväänä. Heistä 24 on hakenut maisteriopintoihin Ouluun. Heistä 5 on hakenut avoimen väylän kautta.

Vuonna 2021 panostettiin koulutuksen täydentävän, erityisesti EU:n Erasmus-hakujen tehostamiseen panostettiin ja sen laadukkaita hakemuksia ja niiden läpimenoja kirjattiin ohjelmittain seuraavasti:

- Erasmus Mundus Joint Masters: 2 hakemusta / 1 hyväksytty, 1 hylätty
- Erasmus Cooperation Partnerships: 4 hakemusta / 4 hyväksytty
- Erasmus Alliances for Innovation: 1 hakemus, odottaa päätöstä
- Erasmus Teacher Academies: 1 hakemus, odottaa päätöstä
- Team Finland Knowledge (TFK): 7 hakemusta / 2 hyväksytty

OKM:n globaali-ohjelman pilottien Global Innovation Network for Teaching and Learning sekä EDUCase Platform toimenpiteet on suunniteltu yhteistyössä kasvatustieteiden tiedekunnan, täydentävien opintojen keskuksen, strategian ja tiedepolitiikan yksikön sekä koulutusrehtorin kanssa. Piloteissa myös aktivoidaan ja laajennetaan Oulun yliopiston olemassa olevia verkostoja. Yhteistyökumppaneiksi on valittu University of Namibia (UNAM, Namibia), Cape

Peninsula University of Technology (CPUT, Etelä-Afrikka), Savitribai Phule Pune University (SPPU, Intia) sekä Hangzhou Normal University (HZNU, Kiina).

Digitalisaatio sekä digipedagoginen kehittäminen

Vuotta väritti edelleen epidemiatilanne. Digitalisaation osalta vuonna 2020 tapahtunut harppaus sai jatkoa ja ajasta ja paikasta riippumattomien verkkokurssien määrää on lisätty moninkertaiseksi.

Vuonna 2021 parannettiin salitekniikan hybridivalmiuksia laajalti. Uusia järjestelmiä vuoden 2021 hankintoina ovat Yuja (medianhallintajärjestelmä, opetuksen videomateriaalin hallintaan ja käyttöön), Presemo (osallistamis- ja aktivointityökalu, jolla voi tehdä kyselyitä, äänestyksiä, sähköisiä seiniä jne. erilaisiin tapahtumiin, opetukseen ja kokouksiin etä-, lähi- ja hybriditilanteissa) ja Howspace (fasilitointialusta lyhyempiaikaiseen toimintaan, jolle voi viedä monenlaista materiaalia ja jolla voi osallistaa muita monin tavoin ja jolla on AI-toimintoja mm. yhteenvetojen tekoon).

Korkeakoulujen välisten opintojaksojen alustaksi päätettiin jatkaa DigiCampus-palvelun käyttöä. Digipedagoginen koulutus on ollut vilkasta. Koulutusta on ollut muun muassa eri järjestelmistä (Moodle, Yuja, Zoom jne.) sekä pedagogisemmista lähtökohdista Inspiraatiota opetuksen -tapahtumasarjana ja pedagogisen videon tuotannon koulutuksina. Massive Open Online Course -kokonaisuuksien yhteisten tuotantopojen kehitys eteni pilotointivaiheeseen.

Koulutuksen tulevaisuuden kannalta merkittävintä kehitystä edustaa osallistuminen Digivisio 2030 -hankkeeseen. Työ järjestäytyi, aktivoitui ja tiivistyi Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) kanssa yhteistyössä. Edustimme aktiivisesti hankkeen työpaketeissa omin yhteyshenkilövoimin. Resurssityössä olimme mukana jatkuvan oppimisen projektin suunnitteluryhmässä ja identiteetin hallinnan selvityksessä.

Tehokas tohtorikoulutus

Vuonna 2021 Oulun yliopiston tutkijakoulun (UniOGS) osalta toteutettiin sisäinen tarkastus. Sen esittämien suositusten pohjalta UniOGS:n toimintaa lähdettiin uudistamaan. Uudistamisella on tähdätty vastuiden tarkentamiseen niin, että tiedekunnat ottavat tieteenalakohtaisesta sisällöstä ja tuloksellisuudesta selkeämmin päävastuun. UniOGS tukee toimintaa yhteisillä, tutkijan ammattiin yleisesti luettavalla koulutuksella ja koordinoimalla toimintatapoja, jotka nopeuttavat opintoja. Tohtoriopintojen poikkialaisuutta ja väitöskirjahankkeiden rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseen järjestely parantaa yhteistyötä fokusinstituuttien kanssa.

Koulutusrehtorina v. 2021 toimi Tapio Koivu. Hänen sairaslomanasa ajan sijaisena toimi lokakuun Vesa-Matti Sarenius.

Koulutuksen tunnusluvut vuosilta 2017–2021

Koulutuksen strategiset mittarit	2017	2018	2019	2020	2021
Alemmat korkeakoulututkinnot	1255	1181	1153	1173	1049
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1332	1315	1502	1509	1446
Tohtorin tutkinnot	151	199	158	143	161
Tavoiteajassa suoritettut AKK- ja YKK-tutkinnot	905	986	1179	1429	1244
Lähtevät vaihto-opiskelijat	415	381	352	132	165
Saapuvat vaihto-opiskelijat	675	835	799	401	455
Hakupaine	2,68	3,03	2,82	2,59	2,41
Työllistymis-% (minimitavoite)	76,40 %	79,40 %	81,20 %	83,40 %	84,60 %

Tutkimus

Oulun yliopiston tutkimuksen profiilin määrittäminen jatkui vuonna 2021 Suomen Akatemian yliopistojen profilaatio-ohjelman kuudennen kauden käynnistämällä. Lippulaivaohjelmissa tuetaan uutta luovaa tutkimusta ja luodaan perustaa liiketoimintamahdollisuuksille sekä yhteistyön kehittämiseksi yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa pitkäjänteisellä neljä- tai kahdeksanvuotisella toiminta-suunnitelmalla. Vuosi 2021 oli Oulun yliopiston 6G lippulaivan neljäs toimintavuosi ja vuoden 2022 aluksi lippulaiva valittiin jatkokaudeksi 2022–2026. Uuden ohjelmahaun myötä käynnistettiin uusi kansallinen lippulaiva GeneCellNano, jossa vauhditetaan uusien biologisten lääkkeiden tuomista vaikeiden kroonisten sairauksien hoitoon. Uusi lippulaiva johdetaan Itä-Suomen yliopistosta, Oulun yliopiston ollessa yksi kolmesta partnerista sekä varajohtajan tehtävässä. Muut keskeiset toimet tutkimuksen vahvistamisessa olivat tutkimuksen huippujen ja kärkihankkeiden tukeminen, kansallisen terveysalan strategian toteuttaminen, korkeatasoisten kansainvälisten tutkijoiden rekrytointi tenure track -prosessin kautta, tohtorikoulutuksen tukeminen, ja infrastruktuureja koskevat toimet sekä vastuullisen tutkimuksen linjauksen jalkauttaminen tutkimusyksiköihin. Fokusalue- ja tutkimusyksikkö-rakenne tukee tutkimuksen strategista ohjausta ja tuloksellisuuden seuranta sekä resurssien suuntaamista korkeatasoisille tutkimusryhmille. Kvantum-instituutin osalta käynnistettiin 2021 ennakoitua tavoitteena tunnistaa tulevaisuuden tieteidenvälisiä ja monitieteisiä tutkimusaiheita. Yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa on vahvistettu yhteisprofessuurien muodossa. Laadun, kansainvälistymisen ja vaikuttavuuden edistäminen ovat kaikkien kehittämissuunnitelmien tavoitteina.

Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumiseen suunnatulla kilpailulla rahoituksella on tarkoituksena tukea ja nopeuttaa yliopistojen strategioiden mukaista profiloitumista tutkimuksen laatua parantavien edellytysten kehittämiseksi. Vuonna 2016 aloitettiin Oulun yliopistossa kahden profiloivan teeman vahvistaminen, joita ovat maa-lähiavaruuden ympäristön tutkimus sekä jokapaikan langattomat sensorijärjestelmät. Näiden teemojen rahoituskausi päättyi vuonna 2021. 2017 on käynnistynyt fysiikan ja terästudutkimuksen integraatio monialaiseksi maailmanluokan terästudutkimuksen keskuksiksi sekä lääketieteellisen, biolääketieteellisen ja ihmistieteiden tutkimuksen yhdistäminen tärkeän fibroosi-prosessin tutkimiseksi monimuotoisten kroonisten sairauksien ja ennenaikaisen vanhenemisen riskitekijänä. 2018 on käynnistynyt kaksi teemaa: Arktiset vuorovaikutukset: luonnon ja ihmisten vasteiden ymmärtäminen osana globaalimuutoksen hillintää, sekä Z-sukupolvi ja sen jälkeen: Ihmisen kyvykkyyksien vahvistaminen digitalisoituvassa maailmassa. 2019 Oulun yliopiston profilaatioehdotus arvioitiin toisen kerran perättäin kolmanneksi parhaaksi kaikkien yliopistojen joukossa. Tämän viidennen haun myötä käynnistettiin kolme teemaa: digitaalinen terveys (DigiHealth), kiertotalouden epäorgaaniset sivuvirrat (InStreams) sekä kaikkien teemojen vahvistamiseksi matematiikan ja tekoälyn osaamisen vahvistamista (HiDyn). Kuudenteen profilaatiohakuun valmisteltiin kolme teemaa: biodiversiteetin ja eliölajien yhteiselon tutkimus arktisella alueella (Anthropocene), ylipainon liittyvän fibroosin eli arpeutumisprosessin tutkimus (Fibrobesity) sekä 6G:n mahdollistamien digitaalisten terveydenhuolto- ja kestävien energiajärjestelmien tutkimus (6G-FSS). Nämä kolme teemaa eivät muodosta uusia profiloitumisaloja vaan tukevat aikaisempia olemassa olevia aloja. Oulun yliopiston profilaatioehdotus arvioitiin toiseksi parhaaksi kaikkien yliopistojen joukossa ja teemat aloittivat toimintansa vuonna 2021.

Vuonna 2021 6G Lippulaivan toiminta on jatkunut vahvana ja rooli maailman johtavana 6G-tutkimuskeskittymänä ja mielipidevaikuttajana on voimistunut. Vuoden 2021 aikana Lippulaivassa työskenteli Oulun yliopistossa yli 400 asiantuntijaa. Tutkimushenkilöstöstä (ura-portailla I-IV) 17 % oli naisia ja 60 % kansainvälisiä rekrytointia. Vuonna 2021 julkaistiin 467 vertaisarvioitua artikkelia. 6G Lippulaivan julkaisut vuosina 2018–2020 ovat saaneet kaksinkertaisen määrän viittauksia verrattuna tieteenalan maailman keskiarvoon (FWCI). Lisäksi noin 24 % vuosien 2018–2021 julkaisuista oli 10 % eniten siteeratuissa julkaisusarjoissa (Scopus-analyysi). Vertaisarvioituissa julkaisuissa vuonna 2021 korostui myös edelleen vahvistunut yhteistyö, sillä 65 % niistä oli kansainvälisiä yhteisjulkaisuja ja 14 % oli yhteisjulkaisuja yritysten kanssa. Vuonna 2020 lippulaiva julkaisi 12 uutta 6G white paperia, joiden kirjoitustyöhön osallistui yli 250 asiantuntijaa yli 100 organisaatiosta ja yli 30 maasta. Näiden tulevaisuuden 6G-järjestelmiä kestävä kehityksen, uuden liiketoiminnan ja uusien teknologioiden näkökul-

mista käsittelevien 6G White Papereiden kumulatiiviset latausluvut kasvoivat vuonna 2021 lähes miljoonaan latauskertaan. Lippulaivan 6G Flagship Summit tapahtumasarja valittiin vuosittaiseksi EU:n tiedefoorumiksi, jossa Horizon Europe SNS ohjelman tuloksia esitellään. Lippulaivan kansainvälinen näkyvyys on ollut merkittävää ja kasvanut edelleen vuonna 2021 erityisesti kansainvälisten tapahtumien ja medianäkyvyyden osalta. Esimerkiksi 6G Lippulaivan virtuaalisiin tapahtumiin on osallistunut vuonna 2021 lähes 6500 asiantuntijaa. GeneCellNano Lippulaivan osalta vuosi 2021 oli ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja Oulun yliopistossa toimintaan osallistuu useita tutkimusryhmiä.

Oulun yliopiston viiden fokusalan tutkimus toteutetaan tiedekunnissa. Monitieteisiä temaattisia kokonaisuuksia koordinoivat fokusinstituutit Biocenter Oulu, Eudaimonia-instituutti, Infotech Oulu ja Kvantum-instituutti. Nämä instituutit tukevat tieteenalojen välistä verkottumista, poikkitieteellisiä hankkeita ja tohtorikoulutusta ylittäen tiedekuntarajat sekä vastaavat myös yhdessä viestinnän ja tutkimuspalveluiden kanssa fokusalueiden toimintaa kattavista avoimista verkkosivuista. Thule-instituutti toimii arktisten toimintojen koordinoijana, mukaan lukien yhteistyö Arktisen yliopistoverkoston kanssa.

Yliopisto edistää systemaattisesti strategisten fokusalojen korkealuokkaisen tutkimuksen edellytyksiä ja kärkiportfolion muodostumista valitsemalla avointen hakujen ja kansainvälisen paneeliarvioinnin perusteella määräämisiä tutkimusprojekteja, joiden resursoimista vahvistetaan monitieteisten fokusinstituuttien kautta. Käynnissä olevat kärkiprojektit ovat: Biocenter Oulu 2020–2023, Eudaimonia-instituutti ja Infotech Oulu 2018–2021 ja Kvantum-instituutti 2021–2024. Eudaimonian ja Infotechin kauden 2022–2025 kärkiprojektien valinta toteutettiin 2021. Yhteensä tutkimuksen fokusaloilla tuettiin 52 strategista määräämiskäytäntöä ja 19 nuorten tutkijoiden emerging-projektia kaudella 2021; näitä projekteja on kaikissa tiedekunnissa ja laajasti eri tutkimusyksiköissä. Fokusinstituuttien kärkiprojekteihin liittyvien 19 Emerging-projektin kautta yliopisto tukee valittujen nuorten tutkijatohtoreiden tieteellisen pätevyyden ja uran etenemistä. Käynnissä olevien Emerging-projektien nelivuotinen rahoituskausi ajoittuu vuosille 2018–2022.

Oulun yliopistossa saatiin vuonna 2021 valmiiksi kuuden-seitsemän vuoden välein toteutettava koko yliopiston kattava kansainvälinen tutkimuksen kokonaisarviointi RAE2020 (Research Assessment Exercise). Arvioinnin tulos antaa tärkeän panoksen yliopiston strategiaprosessiin. Arviointikohteina olivat Oulun yliopiston 54 eri tiedekunnissa toimivaa tutkimusyksikköä sekä Sodankylän Geofysiikan observatorio, Kajaanin yliopistokeskus ja Kerttu Saalasti instituutti.

Koko yliopiston kattava kansainvälinen tutkimuksen kokonaisarviointi RAE2020 saatiin valmiiksi vuonna 2021.

RAE2020 arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yliopisto- ja tutkimusyksikkötasolla tutkimuksen laatu, vahvuudet, kehittämiskohteet ja kriittisen massan rakentuminen, sisäiset, kansalliset ja kansainväliset linkitykset, tutkimuksen tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä uudet avaukset. Lisäksi yksiköitä peilataan tiedekuntien ja yliopiston uudistettuun strategiaan.

Monitieteisyyttä ja uusia avauksia tukee Rapid Research Radicals (R3) -ohjelma. Toiminnan tavoitteena on monitieteisyyden osaamisen tason nostaminen. Toimet edistävät tiedepääoman lisäämistä kannustamalla tutkijoiden tutustumista eri alojen tutkimukseen ja toisiin tutkijoihin mm. monialaisten Brown Bag lounasseminaarien kautta. Samalla R3 toiminta pyrkii lisäämään yliopistoyhteisön tiedekompetenssia, jolla tarkoitetaan tieteidenvälisen toiminnan toimintatapojen ja menetelmien kehittämistä. Tätä tuetaan fasilitoimalla uusien ideoiden ja hankkeiden alkuvaihetta sekä tukemalla monitieteisyyden hyödyntämistä tutkimuksen kehittämisessä. R3-ohjelmaa toteutetaan osana fokusinstituuttien toimintaa sekä fokusalueiden sisällä ja näiden kesken. Toimintamuotoja fokusinstituuteissa ovat mm. säännölliset kaikille avoimet aamiaistapahtumat ja huippututkijoita esiin nostavat Meet the Top Scientists -tapahtumat. Koronapandemian vuoksi vuorovaikutteisia tapahtumia ja työpaikkoja on konseptoitu verkkopohjaisiksi ja tiettyjä toimintakonsepteja jatketaan laajamittaisemmin tilanteen salliessa 2022. Jo ennen pandemiaa aloitettuja Twitter-konferensseja järjestetään vuosittain 2–3 ja ne ovat tavoittaneet kerta kerralta suuremman yleisön.

Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikköohjelmaan lukeutui kaudella 2012–2017 yksi ja 2014–2019 kaksi Oulusta johdettavaa yksikköä (lääketieteen, maantieteen ja fysiikan aloilla) ja lisäksi Oulun yliopiston tutkijat osallistuvat kolmeen muualta koordinoituun yksikköön (kaksi matematiikan aloilla ja yksi elektroniikan alalla). Uudella kaudella 2018–2025

Oulun yliopiston tutkijat osallistuvat yhteen muualta koordinoituun yksikköön (matematiikan alalla). Oulun yliopisto tukee niitä Akatemian kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.

Vuoden 2021 aikana Oulun yliopistossa toimi kuusi European Research Councilin (ERC:n) rahoittamaa tutkimusryhmää (lääketieteen, luonnontieteen, tietotekniikan ja ihmisteiden aloilla) sekä yksi akatemiaprofessorin ryhmä (tietotekniikan ala). Tavoitteena on kasvattaa ERC:n rahoittamien projektien sekä akatemiaprofessoreiden määrää. ERC:n tukitoimia on kehitetty laajasti. ERC-hakijoille on toteutettu kohdennettuja tuki- ja sparraustoimia. Hakijoille on koottu tutkijoista ja tukihenkilöistä koostuva sparrausryhmä, jonka tukemana hakija on valmistelut mahdollisimman kilpailukykyisen hakemuksen. ERC-haastatteluihin kutsutuille tutkijoille on järjestetty yliopiston sisäisiä harjoituspaneelleja, esiintymisvalmennusta ja graafisen suunnittelijan palveluja. ERC-haastatteluihin valittuja tutkijoita, jotka eivät saa myönteistä ERC-rahoituspäätöstä, on tuettu uutta valmistelua varten. Lisäksi yliopisto tukee rahoituksen saaneita tapauskohtaisesti neuvoteltavalla strategisella tukipaketilla. Tukitoimet jatkuvat 2022.

Kilpailukykyisten tutkimusympäristöjen muodostumiseen lukeutuu myös useita yhteistyöhön perustuvia hankkeita ja ohjelmia. Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksella tavoitellaan tukea tiedolla johtamiseen, ratkaisuja suomalaisen yhteiskunnan uudistumiseen ja ideoita elinkeino- ja työelämän tulevaisuuteen. Ensimmäisen 2021 käynnistetyn ohjelmakauden hankkeista yksi johdetaan Oulun yliopiston toimesta. Lisäksi Oulun yliopisto on osallisena yhdessä 2021 käynnistyneessä hankkeessa.

Oulun yliopisto ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat muodostaneet tutkimusyhteistyöorganisaation Medical Research Centerin, joka tarjoaa monitieteisen tutkimusympäristön kliiniseen, translationaaliseen ja hoitotieteelliseen tutkimukseen Oulun yliopiston, Oulun yliopistollisen sairaalan ja sen vastuualueen tutkijoille. Keskuksen kautta resursoidaan muun muassa tutkijatohtorin vakansseja. Oulun yliopisto on yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa aktiivinen toimija kansallisen terveysalan tutkimus- ja innovaatiostrategian toteuttamisessa biopankki-, genomi-, syöpä- ja neurotieteellisessä tutkimuksessa sekä kansallisen lääkekehityskeskusten suunnittelussa. Olemme tehneet sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen Suomen Digiterveys –osaamiskeskusten perustamiseksi ja kansallisen koordinaattorin roolin myöntämistä Oulun yliopistolle. Esityksen mukaista toimintaa jatketaan vahvasti 2022.

Oulun yliopistolla on laajasti yhteistyötä valtion tutkimuslaitosten kanssa, joista usea toimii yliopiston kampuksien yhteydessä. Uusia yhteisprofessoreja ja muita vakansseja on käynnissä/suunnitteilla ja tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöä tehostetaan. Ilmatieteen laitoksen kanssa on käynnistetty Sodankylä Space Center -toiminta ja 2021 käynnistyi suunnittelu yhteistyön tiivistämiseksi fyysikaalisten mittausten osalta Helsingin, Turun ja Lapin yliopistojen kanssa.

Oulun yliopisto vahvistaa arktista tutkimustaan edellä kuvatuilla ArcI-profilaatiotoimella sekä Thule-instituutin toimilla. Oulun ja Lapin yliopistot ovat vahvistaneet yhteistyötään erityisesti arktisessa tutkimuksessa hakemalla yhteisen neuvottelukunnan johdolla yhteisiä tutkimusteemoja vuosittaisissa työpajoissa, koronapandemian takia ei kuitenkaan vuosina 2020-2021. Oulun yliopiston Thule-instituutti vastaa Arktisen yliopiston temaattisten verkostojen ja tutkimustoiminnan koordinaatiosta. Toimintaa arktisen yliopiston puitteissa vahvistetaan ja tähän liittyen Oulun yliopisto on rekrytoinut yhdysvaltalaisen tutkijan ensimmäiseen arktisen yliopiston ”research chair” -tehtävään kaudelle 2017-2022. Jatketaan toimia, joilla 2018 alkaen on vahvistettu viestintää arktisen yliopiston toiminnasta ja lisätty Oulun yliopiston tutkijoiden osallistumista mm. temaattisiin verkostoihin. Oulun yliopistolla on vahva edustus monissa arktisissa työryhmissä ja muissa toimielimissä, mukaan lukien 2017-2021 puheenjohtajuus European Polar Board:ssa, mikä on osaltaan tukenut Suomen puheenjohtajuutta Arktisessa neuvostossa 2017-2019 ja ennen kaikkea vahvistaa yliopiston roolia merkittävänä arktisena tutkimusyliopistona. 2017 rakentunut Arctic 5 -yhteistyö Oulun, Lapin, Luulajan, Uumajan ja Tromssan yliopistojen kesken vahvistaa näiden yliopistojen keskinäistä toimintaa arktisessa tutkimuksessa ja koulutuksessa. 2019-2021 vahvistettiin Oulun yliopiston arktisen tutkimuksen näkyvyyttä, kansainvälistä verkostoitumista ja monitieteisten projektien suunnittelua perustamalla Thulen yhteyteen arktisten tutkijoiden verkosto, johon on liittynyt yli 160 jäsentä.

Oulun yliopiston uusi strateginen yhteistyöverkosto, Jälkitekollisten kaupunkien eurooppalainen yliopisto UNIC on käynnistänyt toimintansa syksyllä 2020. UNIC on yksi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) kehittämistä tukevista eurooppalaisista kor-

keakouluverkostoista (European Universities Networks, EUN). EUN-verkostot ovat Euroopan komission lippulaiva, jonka tavoitteena on vahvistaa eurooppalaisen korkeakoulutuksen kansainvälistä kilpailukykyä. Eurooppalaiset yliopistot rakentavat yhteisen pitkän tähtäimen strategian koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan kehittämiseksi.

UNIC-verkostolla on erittäin kunnianhimoiset tavoitteet, jotka liittyvät muun muassa yhteisen virtuaalikampuksen luomiseen, liikkuvuuden edistämiseen ja yhteiseen koulutustarjontaan. Verkostossa työstetään kaksi kaikkien kahdeksan partneriyliopiston välistä maisteritasoista yhteistutkinto-ohjelmaa ja 10 muuta tutkinto-ohjelmaa ainakin kahden partnerin tarjoamana. Tavoitteena on, että puolet opiskelijoista ja neljännes henkilökunnasta saa kansainvälisiä kokemuksia UNIC-verkoston kautta. Käytännössä toiminta tähtää siihen, että opiskelijat voivat saumattomasti sisällyttää tutkintoonsa muiden korkeakoulujen opintoja ja virtuaalinen ja fyysinen liikkuvuus ovat sisäänrakennettu osa opiskelijoiden opintoja. Yliopistojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta vahvistetaan tukemalla eurooppalaisten tietoa tuottavien tiimien monialaista työskentelyä yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseksi.

UNIC-verkoston identiteetissä on vahvana yliopistojen ja kaupunkien tiivis kytkös jälkitekollisessa, rakennemuutoksen kohdanneissa UNIC-kaupungeissa. Toiminnassa pääsemme syventämään jälkitekollisen vaiheen ilmiöiden pohtimista ja tulevaisuuden rakentamista yhteistyössä yliopiston, kaupungin, kaupunkilaisten, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Yksi keskeinen ilmiö, johon UNIC keskittyy, on ”superdiversity”, moninaisuuden ja osallisuuden osaamisen ja käytäntöjen kehittäminen. Keskeisenä työkaluna vuoropuhelun ja yhteiskehittelyn mahdollistamiseksi on UNIC CityLabs -toiminta, jonka toteuttamisessa Oulun yliopistolla on tärkeä rooli. CityLabs-toiminnan rinnalle rakennetaan vuoden 2021-2024 aikana Engaged Research -tutkimusotteen mahdollistava Post-Industrial Transitions Academy (PITA), jälkitekollisten ilmiöiden eurooppalainen akademia. Tutkimus- ja innovaatioyhteistyön rakenteita kehittävä Horizon- rahoitteinen hanke UNIC4ER (UNIC for Engaged Research) käynnistyi syyskuussa 2021 tiiviisti Erasmus-rahoitteisen koulutusyhteistyön kehittämistä tukevan, jo syksyllä 2020 alkaneen hankkeen rinnalle.

Strategiamme mukaisesti kilpailukykyiseen tutkimusryhmä-rakenteeseemme kuuluu tutkijoita uransa eri vaiheissa opiskelijoista tutkijatohtoreihin ja vanhempiin tutkijoihin.

Tuemme lahjakkaita tutkijoitamme heidän nousussaan alansa eturiviin.

Tuemme lahjakkaita tutkijoitamme heidän nousussaan alansa eturiviin. Käytämme myös professorin urapolkumallia (tenure track) rekrytoidaksemme uusia huippututkijoita vahvistamaan strategisia tutkimusohjelmiamme. Vaativat valintakriteerit vahvistavat yhteisömme akateemista kyvykkyyttä, mikä puolestaan edistää lahjakkaiden tutkijoiden sitoutumista yliopistoomme. Tuemme tutkijanuralla itenäistymistä ja kehitämme nuorten tutkijoiden akateemista johtamista ja monitieteisyyttä. Ohjelma perustuu kansainväliseen kilpailtuun

hakuun, jossa tavoitteena on rekrytoida erityisen lupaavia nuoria tutkijoita ja alallaan johtavia tutkijoita. Toteutamme tenure track -rekrytointeja myös kansallisessa yliopistojen profilaatio-ohjelmassa ja alkaen 2017 myös tiedekunnat ovat ryhtyneet hyödyntämään tenure track -periaatteita vapautuvien vakanssiensa täytössä. 2020 on hyväksytty yli 30 rekrytointia ja 2021 16 rekrytointia. Oulun yliopisto osoittaa strategista rahoitusta myös uusiin kärkiprofiliaan tukeviin huipputason ad hoc-rekrytointeihin. Yksiköt kehittävät myös tutkimuksen edellytyksiä ja avainhenkilöiden sitoutumista hyödyntäen yliopiston neliportaista tutkijanurajärjestelmää hyväksytyjen mallissa etenemisen kriteerien mukaisesti.

Väitelleiden tutkijoiden määrää suhteessa tohtorikoulutettaviin lisätään tiedekuntien ja muiden yksiköiden henkilöstösuunnittelussa. Vuoden 2016 alusta käynnistettiin uusi ns. post doc -ohjelma, jolla suunnataan rahoitusta arvioinneissa menestyneille tutkimusryhmille tutkijatohtorin palkkaamiseen. Ohjelma toteutetaan osana fokusinstituuttien määräaikaista tutkimusprojekteja sekä kansallista profilaatio-ohjelmaa, käsittäen yhteensä lähes 100 vakanssia.

Oulun yliopistossa kaiken tohtorikoulutuksen kattava tutkijakoulu, University of Oulu Graduate School (UniOGS), toimii valituin, yhtenäisin linjauksin siten, että opiskelijoiden sisäänottoon, yleisiin koulutusosioihin sekä opiskelijoiden ohjaukseen ja oikeusturvaan liittyvät asiat yhtenäistetään. Läpäisyä, valmistumista neljän vuoden tavoiteajassa ja työelämä-relevanssia edistetään. Keskimääräistä väittelyikää pyritään laskemaan, mikä myös edistää nuorten tutkijoiden urakehitystä. Myös kansainvälistä liikkuvuutta edistetään. Tohtorikoulutuksen laatu ja väitöskirjojen taso ovat korkeaa kansainvälistä tasoa ja riittävä tohtorin tutkintojen

määrä turvataan. Vuoden 2022 alkupuoliskolla tohtorikoulutuksen osalta tullaan toteuttamaan kansainvälinen, Karvin auditointiprosessiin kuuluva Benchlearning-menetelmällä tehtävä kehittämistyö.

UniOGS:n tohtorikoulutus on koottu neljäksi ohjelmaksi, jotka kattavat yliopiston fokusalueet. Nämä neljä laaja-alaista ja monitieteistä ohjelmaa toimivat ihmistieteiden, terveyden ja biotieteiden, tekniikan ja luonnontieteiden sekä tieto- ja sähkötekniikan alalla. Kaikilla ohjelmilla on tieteenalakoulutusta organisoiva koordinaattori ja lisäksi UniOGS:ssa on koordinaattorit, jotka huolehtivat yleisopinnoista ja tutkinnon prosesseista. Osa strategisesti rahoitettavista tohtorinkoulutusvakansseista ohjataan fokusinstituuttien keihäänkärkiprojekteille ja osa vakansseista suunnataan neljän tohtorikoulutustoimikunnan päätösten perusteella.

Tutkijakoulun kansallista ja kansainvälistä rekrytointia tehostetaan ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa tiivistetään. Ulmin yliopiston kanssa on käynnissä yhteinen biotieteiden tohtoriohjelma ja vastaavia ohjelmia suunnitellaan myös muiden fokusalojen kehittämisen kannalta parhaiden yliopistojen kanssa. Lisäksi 2016-2021 on käynnissä EU-rahoitteinen Marie Skłodowska-Curie Cofund -ohjelmaan lukeutuva kansainvälinen ja monitieteinen I4Future -ohjelma, jossa koulutamme 20 henkilöä kuvantamisen aihepiirissä yhteistyössä useiden yritysten kanssa.

Korkeatasoisen tutkimustoiminnan perusedellytyksiä ovat korkeatasoiset infrastruktuurit. Vuodesta 2016 on toiminut Oulun yliopiston infrastruktuuriyksikkö, johon on sisällytetty yliopiston kansainväliset, kansalliset ja tiedekuntarajat ylittävät laajat sisäiset infrastruktuurit. Sitä rahoitetaan ja johdetaan keskitetysti tutkimusrehtorin toimialueen puitteissa. Näitä yliopistotason infrastruktuureja ovat Biocenter Oulun infrastruktuurikeskus, Biodiversiteetti-yksikkö, Koe-eläinkeskus, LeaF-infrastruktuuri, Materiaalianalyysikeskus sekä Oulangan tutkimusasema. 2021 on otettu käyttöön uusi resurssienhallintaohjelmisto. Infrastruktuureiden näkyvyyttä on edistetty myös lisäämällä niiden tiedot kansalliseen tiedejatutkimus.fi-portaaliin, markkinointivideoilla ja päivitetyllä avointen infrastruktuurien politiikalla sekä yksiköiden omilla datapolitiikoilla.

Lisäksi tiedekunnissa on korkeatasoisia infrastruktuureja kuten Pohjois-Suomen syntymäkohortit 1966 ja 1986 sekä Väestötutkimuksen infrastruktuuriyksikkö lääketieteellisessä tiedekunnassa, fysiikan infrastruktuuri MAX IV, joka toimii Lundissa Ruotsissa ja jonka Suomen koordinaatio tapahtuu Oulun yliopistosta sekä kaivosalan minipilottilaboratorio. Tieto- ja sähkötekniikan tiedekunnassa on Open UBI Oulu real-world -laboratorio, 5G-testiverkko ja yhteistyössä Teknillisen tiedekunnan kanssa FabLab koulutus- ja tutkimusympäristö. Oulun yliopisto on osallisena Pohjois-Suomen biopankki Borealis -yhtymässä, jonka muita osakkaita ovat Pohjois-Suomen sairaanhoitopiirit sekä Nordlab-laboratorio.

Oulun yliopisto on mukana 11 Suomen Akatemian kansalliselle tiekartalle 2021-2024 hyväksytyssä tutkimusinfrastruktuuriverkostossa. Näistä verkostoista viisi on hyväksytty kansainväliselle ESFRI-tiekartalle (European Strategy Forum on Research Infrastructures) ja kolmen kansallinen koordinaatio hoidetaan Oulun yliopistosta. Oulun yliopisto koordinoi seuraavia infrastruktuuriverkostoja:

- tieto- ja sähkötekniikassa: Painetun älykkyyden infrastruktuuri (PII) tarjoaa pääsyn nykyaikaiseen tutkimus- ja pilottivalmistusinfrastruktuuriin, joka kattaa koko tutkimus- ja kehityspolun materiaaleista komponenttien ja laitteiden kautta piireihin ja järjestelmiin.
- tieto- ja sähkötekniikassa: Tulevaisuuden langattomien verkkojen tutkimusinfrastruktuuri (FUWIRI) edistää 5G-tekniikan käyttöönottoa ja mahdollistaa 6G-tekniikoiden testaamista.
- ympäristötieteissä: Earth-space research ecosystem (E2S) sisältää havaintoja Tähtelän ja Metsähovin suurmittausalueilta.

Oulun yliopisto on osallisena kahdeksassa muussa tiekartan infrastruktuurissa:

- bio- ja lääketieteissä: Biokeskus Suomi (Suomalaisten yliopistollisten biokeskusten verkosto), BBMRI.fi (Biopankki-infrastruktuuri), Integrated Structural Biology Infrastructure (FinStruct & Instruct-ERIC Centre FI), EuBI-Fi (kuvantamisteknologioiden infrastruktuuri) ja FIRI-PBS (väestötutkimusaineistojen tutkimusinfrastruktuuri).
- ympäristötieteissä: FINN-EPOS (Eurooppalainen seisminen asemaverkosto) ja FinBIF (Suomen Lajitietokeskus).
- e-Infrastruktuureissa: FCCI (laskennallisen tieteen infrastruktuuri)

Oulun yliopisto on lisäksi mukana Suomen biopankit -osuuskunnassa sekä Helsingin yliopiston koordinoimassa The Finnish Long-Term Socio-Ecological Research (FinLTSER) -verkostossa. Oulangan tutkimusaseman merkitys verkostossa on vahvistunut.

Infrastruktuurien ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tiedekuntia ja muita toimijoita ohjeistetaan pitkäjänteiseen suunnitteluun. Infrastruktuurien strategista resursointia yliopiston infrastruktuuriyksikön palvelujen kehittämiseksi sekä tiedekuntien omien infrastruktuuritarpeiden toteuttamiseksi tullaan jatkamaan. Erittäin suuret laitteet tai laitekokonaisuudet, joiden hankintahinta on miljoonia euroja, edellyttävät pääsääntöisesti erityisen kytkennän kansalliseen ja/tai kansainväliseen tasoon (Suomen kansallinen tiekartta, ESFRI).

Suomen Akatemia avasi vuonna 2020 myös ylimääräisen FIRI tutkimusinfrastruktuurit yhteistyön alustoina –rahoitushaun. Tavanomaisista FIRI-rahoitushausta poiketen Akatemia pyrkii tällä haulla tukemaan sellaisten tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä, joita tehdään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa ja joiden tavoitteena on luoda alusta, jossa tutkimus, koulutus ja innovaatiotoiminta voivat kohdata ja kehittyä. Oulun yliopistosta lähetettiin hakuun yhteensä 10 hakemusta, joista 3 rahoitettiin. Hankkeiden toiminta-aika on 1.7.2020-30.11.2021. Kaksi hankkeista on Oulun yliopiston koordinoimia:

- Maa-avaruus ekosysteemin kehittämiseen yhteistyössä teollisuuden kanssa tähtäävä hanke E2S Industry
- 6G langattomien verkkojen kehittämiseen tähtäävä hanke FUWIRI-6G.

Lisäksi Oulun yliopisto osallistuu partnerina ilmakehä- ja ympäristötutkimuksen tutkimusinfrastruktuuri INAR RI co-locations hankkeeseen.

Oulun yliopisto sai vuonna 2020 rahoituksen kahdelle infrastruktuurihankkeelle Euroopan unionin tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -puiteohjelma Integrating and opening research infrastructures of European interest -rahoitushaussa. Molemmat hankkeet käynnistyivät keväällä 2021. Haun tavoitteena on avata merkittäviä kansallisia ja alueellisia tutkimusinfrastruktuureita kaikkien eurooppalaisten tutkijoiden käyttöön ja edistää infrastruktuurien optimaalista käyttöä ja yhteistä kehittämistä. PITHIA Network of Research Facilities (PITHIA-NRF) -hankkeen tavoitteena on rakentaa eurooppalainen verkosto, joka yhdistää ionosfääri-, termosfääri- ja plasmafääritutkimukseen keskittyneitä havainnointilaitteistoja, datakokoelmia, datan käsittelyn työkaluja sekä ennakoitimalleja. SLICES Research Infrastructure -hanke puolestaan keskittyy tarjoamaan testausalustoja ja -palveluja tuleville ja kehitteillä oleville teknologioille Internet-pohjaisilla digitaalisilla tieteenaloilla (esim. 5G/6G, NFV, IoT, Cloud Computing).

Oulun yliopistossa noudatetaan avoimen ja vastuullisen tieteen sekä tutkimuksen kansallisia ja kansainvälisiä vaatimuksia, huomioiden innovaatiotoiminnan ja yksityisyyden suojan asettamat vaatimukset. Oulun yliopistolla on periaatteet ja toimenpideohjelma, joilla avoin ja vastuullinen tutkimus sekä niiden tuki on yhdistetty luontevaksi osaksi yliopiston toimintaa. Sen perustana on vuonna 2018 hyväksytty yliopiston vastuullisen tutkimuksen ohjelma, jossa kuvataan tutkimustoiminnan avaamiseen liittyvät periaatteet ja linjaukset julkaisemisen, aineistojen, infrastruktuurien, lähdekoodin ja avoimen oppimisen osalta. Vuoden 2020 lopussa julkaistiin Oulun yliopiston Vastuullisen tieteen julistus ja samalla uudistettiin avoimia tutkimusinfrastruktuureja, julkaisujen avoimuutta ja tutkimusdatan hallintaa ohjaavat linjaukset noudattamaan EU:n ja kansallisen tason uusia vaatimuksia. Linjauksia on päivitetty edelleen vuonna 2021.

Tutkimusaineistojen uudelleenkäytön merkitys on voimakkaassa kasvussa EU:ssa. Seitsemän tutkijataustaisen data-asiantuntijan ryhmä on jatkanut Oulun yliopiston tutkimusaineistojen vastuullisen hallinnan sekä aineistojen ja niiden metatietojen avaamisen tukea. Tavoitteena on vastata EU:n ja merkittävien rahoittajien vaatimukseen tutkimusaineistojen FAIR-yhteensopivuudesta (löydettävä, saavutettava, yhteentoimiva ja uudelleenkäytettävä). Vuonna 2021 tärkeässä osassa olivat myös kansallisten FAIR-datapalveluiden sekä eurooppalaisten EOSC-palveluiden tuominen tutkijan arkeen.

Rinnakkaistallentamisen osalta Oulun yliopisto jatkaa erittäin hyvin sujunutta työtä.

Rehtori allekirjoitti 1.1.2020 kansainvälisen DORA-julistuksen, jonka myötä yliopisto on sitoutunut tutkijan vastuullisen arvioinnin kehittämiseen ja vastuullisen julkaisumetriikan käyttöön. Samalla perustettiin työryhmä, joka tuottaa 2021-2022 aikana yliopistotasoiset linjaukset sekä mm. rekrytoinneissa käytettävät vastuullisen arvioinnin ohjeet. Maaliskuussa 2020 rehtori allekirjoitti kansallisen Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2020–2025, jonka mukaisesti yliopisto lupautuu edistämään avoimuutta tieteen perusarvona, vahvistamaan yhteiskunnan sivistystä ja innovaatiotoimintaa sekä parantamaan tieteellisen tutkimuksen tuotosten ja niihin perustuvien oppimateriaalien laatua sekä tutkimustuotosten vaikuttavuutta.

Tutkimuksen esittely ja tieteen popularisointi: Tiedekuntien tiedeviestinnän vahvistamiseksi nimetyt viestintäasiantuntijat auttavat tutkijoita saamaan tutkimukselle näkyvyyttä perinteisen ja sosiaalisen median avulla kotimaassa ja kansainvälisesti sekä erilaisten tapahtumien kautta. Tavoitteena on myös lisätä tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Oulun yliopiston tiedepuutarha, joka toteutettiin EAKR-rahoitteisessa EKI-hankkeessa vuosina 2017-2020, on jatkanut toimintaansa osana Oulun yliopiston Telluksen alustoja. Tiedepuutarha toimii Oulun yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa kohtaamispaikkana yrityksille, tiedeyhteisölle ja suurelle yleisölle. Siellä esitellään yleistajuisesti tiedettä ja ympäristöalan yritysten osaamista, tarjotaan luovia tiloja ja luonnonympäristöä sekä järjestetään toimintaa ja tapahtumia kohderyhmille. Hankkeessa toteutettu virtuaalinen showroom esittelee cleantech-, bionalous- ja kiertotalousalan yritys- ja tutkimusosaamista. Tiedepuutarhan näyttelyä kehitetään jatkossa lisää tiedekasvatuksen näkökulmasta.

Yliopiston aktiivista roolia EU-asioissa on edelleen vahvistettu vuoden 2021 aikana. Yliopisto on valmistellut kannanottoja EU:n Horisontti Eurooppa 2021–2027 -puiteohjelmaan ja muihin keskeisiin ohjelmiin ja strategioihin, kuten EU:n hiili- ja terästutkimusrahastoon, sekä vastannut aktiivisesti komission järjestämiin kuulemisiin esimerkiksi eurooppalaisesta tutkimus- ja koulutusalueesta. Lisäksi olemme vastanneet mm. OKM:n kyselyyn korkeakoulutuksen ja tutkimuksen EU-yhteistyön painopisteistä ja osallistuneet UNIFI:n suomalaisten yliopistojen EU yhteistyömallin valmisteluun.

Covid-19:sta huolimatta yhteistyötä on edelleen tiivistetty EU:n sidosryhmien kanssa. Yliopisto on järjestänyt etätapaamisia Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, sekä muihin sidosryhmiin, jotka vaikuttavat Brysselissä. Mm. yliopiston johto tapasi Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan jäseniä virtuaalisesti verkkotapaamisessa, joka järjestettiin yhteistyössä Itä-Suomen ja Lapin yliopistojen kanssa. Oulun yliopisto järjesti koulutus- ja vaikuttamismatkan Class 21² (tulevaisuuden tutkimusjohtajat) -ryhmän kanssa Brysseliin marraskuussa. EU:ssa vaikuttavat henkilöt ovat myös itse lähestyneet Oulun yliopistoa tapaamis- ja tapahtumakutsuilla sekä asiantuntijalausuntopyynnöillä.

Yliopisto on järjestänyt verkkotapahtumia yhteistyössä Brysselissä vaikuttavien henkilöiden kanssa, sekä pyytänyt puhujia EU:sta, kuten Euroopan komissiosta ja Euroopan parlamentista, omiin tilaisuuksiinsa. Yliopiston tiloissa järjestettiin virtuaalinen kumppanuustapahtuma Conference on the Future of Europe:n yhteyteen Eurooppa-päivänä toukokuussa. Vuonna 2021 osallistuttiin lukuisiin mm. Horisontti Eurooppaa käsitteleviin etätapaamisiin ja komission järjestämään Research and Innovation Days -etätapahtumaan.

Yliopiston rehtoreiden lisäksi vaikuttamistyössä ovat aktivoituneet tiedekuntien dekaanit, fokusalueinstituuttien johtajat sekä muu yliopiston johto. Dekaanille ja fokusalueinstituuttien johtajille on järjestetty kohdennettu Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa käsittelevä tilaisuus helmikuussa. Lisäksi tutkijoille ja johdolle on järjestetty vaikuttavuutta ja EU-verkostotoimintaa käsittelevä tilaisuus elokuussa. Tutkijoita on aktivoitu tiedottamalla, esimerkiksi hauista EU:n asiantuntijaryhmien jäseniksi, keskeisistä tapahtumista, komission aloitteista ja kuulemisista ja muista verkostoitumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Vuonna 2021 kehitettiin ja alettiin toteuttamaan monivuotista tukiprosessia eurooppalaisiin kumppanuuksiin osallistumiseksi. Kaksi kumppanuusjäsenyyttä (AI, Data and Robotics ja Made in Europe) valittiin nostettavaksi yliopistotasoiseksi. Myös muiden yliopiston EU-tutkimusverkostojen koordinaattoreita on kontaktoitu ja verkostojen hyödyntämistä ja tuen tarvetta kartoitettu.

Tutkimuksen tunnusluvut vuosilta 2017–2021

Tutkimuksen tunnusluvut	2017	2018	2019	2020	2021
Suomen Akatemian tutkimusrahoitus, 1000 €	21 722	23 943	26 826	25 484	29 406
Business Finland -rahoitus*, 1000 €	12 831	11 277	9 204	7 607	7 250
Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus, 1000 €	7 421	8 661	9 793	10 103	11 728
Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta	35,90 %	37,30 %	39,50 %	39,80 %	39,50 %
Jufo-1 -julkaisut, kpl	1563	1649	1745	1717	1896
Jufo-2 -julkaisut, kpl	575	618	707	732	781
Jufo-3 -julkaisut, kpl	216	250	298	260	318
Tieteelliset julkaisut, kpl	2526	2647	2861	2827	3110

Innovaatiotoiminta

Oulun yliopiston tavoite on hyödyntää kaupallisesti tutkimuksen tuloksia, jotta ne tuottaisivat taloudellista hyötyä niin tutkijalle, yliopistolle kuin ympäröivälle yhteiskunnallekin. Yliopisto pitää vaikuttavaa toimintaa tutkimustulosten ja osaamisen hyödyntämisessä tärkeänä ansiona henkilökunnalleen.

Yliopiston Innovaatiokeskuksen tehtävänä on hoitaa immateriaalioikeuksiin (IPR) liittyvät sisäiset palvelut, koordinoida yritysyhteistyötä yhteistyössä tiedekuntien kanssa ja auttaa tutkijatiimejä tutkimuslähtöisen liiketoiminnan kehittämisessä. Yliopiston innovaatiokeskuksen henkilöstö on kahdeksan työntekijää.

Tutkimuksessa syntyy erilaisia tuloksia: keksintöjä, tietokoneohjelmia ja materiaalia, jotka voivat olla siemen uuden liiketoiminnan syntymiselle. Vuonna 2021 yliopistolle tehtiin 41 keksintöilmoitusta ja viisi teosilmoitusta. Vuoden aikana yhdeksän keksinnön oikeudet siir-

Yliopiston nimiin tehtiin kymmenen uutta patenttihakemusta.

rettiin tutkimushankkeen yrityspartnereille. Yritysosapuolelle keksintöilmoitus on tärkeä mittari tutkimusyhteistyön onnistumisesta.

Syntyneistä keksinnöistä Oulun yliopiston nimiin tehtiin kymmenen uutta patenttihakemusta. Vuoden 2021 päättyessä yliopisto oli haltijana 45 prioriteettipatenttiin tai -hakemukseen perustuvassa patenttiperheessä. Niistä osa on lisensoitu, osaa kehitetään eteenpäin esimerkiksi Business Finlandin R2B (Research to Business)

-rahoitteisissa projekteissa ja osalle etsitään parhaillaan kaupallistamisreittiä. Viime vuonna solmittiin lisenssisopimus neljästä patenttiperheestä.

Vuosien varrella Oulun yliopisto on lähtenyt patentoimaan 120 eri keksintöä. Iso osa yliopistolle ilmoitetuista keksinnöistä on siirretty yrityksille, jotka ovat lähteneet suojaamaan niitä.

Vuonna 2021 yliopisto myönsi Proof-of-Concept (PoC) -rahoitusta 17 tutkijan hankkeelle ja yhteensä 270 000 €, josta 120 000 € tuli Oulun kaupungin Kehittämisrahastosta. PoC-rahoituksen tarkoituksena on tukea tutkimuslähtöisen liikeidean ensimmäistä teknistä toteutusta, jolla osoitetaan idean toteutettavuus. Rahoituksen avulla pyritään edistämään mahdollisuuksia saada täydentävää tutkimusrahoitusta idean hyödyntämiseen. PoC-rahoitus on mahdollistanut mm. erilaisten Business Finlandin projektien hakemisen ja patentoinnin aloittamisen.

Tutkimustyön tulosten kaupallinen hyödyntäminen tukee yliopistossa tehtävää tutkimustyötä tutkimuksen kilpailtuna lisärahoituksena. Vuonna 2021 Oulun yliopisto teki kuusi uuden R2B-projektin hakemusta, joista kaksi sai rahoituksen. R2B:ssä rahoitus myönnetään uuden tutkimuslähtöisen liiketoiminnan kehittämiseen. Lisäksi Riitta ja Jorma J. Takasen säätiö lahjoitti yhteensä 100 000 € lisärahoituksena viidelle käynnissä olevalle R2B-hankkeelle.

Vuoden aikana perustettiin kolme uutta tutkimukseen perustuvaa yritystä. Yliopisto on kaikkiaan pienenä omistajana seitsemässä spin out -yrityksessä. 2000-Luvulla Oulun yliopistosta on syntynyt 74 tutkimuslähtöistä yritystä.

Oulun yliopisto tekee kaupallista yhteistyötä vuosittain yli 300 yrityksen ja sidosryhmäorganisaation kanssa. Osa yhteistyöstä syntyy yhteisrahoitteisissa hankkeissa ja osa on tilaustutkimusta asiakkaan tarpeeseen. Vuonna 2021 yritysten tilaustutkimuksen arvo oli 4,1 miljoonaa euroa. Yliopisto tehosti yritys- ja sidosryhmäyhteistyön koordinoitua ja tavoitteellisuutta laajentamalla asiakaspäällikkötoiminnan kaikkiin tiedekuntiin. Toiminnan yhtenä tuloksena yliopisto solmi kahdeksan yrityksen tai sidosryhmäorganisaation kanssa kumppanuus- tai puitesopimuksen.

Viime vuonna innovaatiokeskuksen järjestämänä tai kouluttamana pidettiin yhteensä 49 innovaatiotoimintaan, liiketoiminnan kehittämiseen, yritysyhteistyöhön liittyvää koulutusta tai infotilaisuutta sekä järjestettiin kuusi tutkimuksen kaupallistamishankkeiden esittelytilaisuutta sijoittajille.

Innovaatiotoiminnan tunnusluvut 2017–2021

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Keksintö- ja teosilmoitukset	47	35	61	33	46
Prioriteettipatenttihakemukset	9	6	6	10	10
Yliopiston patenttisalkku (patenttiperheiden lkm)	30	35	37	39	45
Teknologian siirto (tilaustutkimuksen siirtokirjat ja lisenssisopimukset)	18	13	17	24	13
Uudet tutkimuslähtöiset yritykset	3	3	3	2	3
Proof of Concept (PoC) -hankkeet	12	9	11	15	17
Business Finlandin TUTLI-rahoitus (uudet hankkeet)	5	5	0	7*	2

*2020 päätöksen saaneista hankkeista yksi kuului syksyn 2019 hakuun (päätös 3.1.2020).

Varainhankinta

Oulun yliopisto toteuttaa aktiivista varainhankintaa ja ylläpitää hyviä lahjoittajasuhteita. Lahjoituksilla tuetaan yliopiston strategian mukaisia toimia, jotka lisäävät yliopiston vaikuttavuutta sekä kasvattavat alueen ja koko maan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.

Vuoden 2021 aikana lahjoituksia saatiin yhteensä 2 595 598,89 euroa. Tästä lahjakirjalla eri projekteille tehtyjä suoria kohdennuksia oli 433 000 euroa.

Sitran yksityisille lahjoituksille maksama vastinrahoitus on merkittävä mahdollisuus vahvistaa Oulun yliopiston tutkimusekosysteemiä. Lahjoitukset tukevat suoraan tutkimuksen fokalalueilla tehtävää tutkimusta. Vastinrahoituksen kautta kasvava pääoma mahdollistaa pitkäjänteisen tuen yliopiston profilaatioaloille. Oulun yliopisto on systemaattisesti vienyt eteenpäin 30.6.2022 saakka kestävää varainhankintakampanjaansa maksimoidakseen keräystuloksen ja valtion vastinrahaosuuden. Vuoden aikana käydyt lahjoitusneuvottelut ja niihin kytketyt strategiset keskustelut ovat olleet osaltaan vahvistamassa Oulun yliopiston säätiö- ja yrityskumppanuuksia.

Julkisuuteen esiin noussut muistisairauksiin liittyvä aivotutkimus synnytti erityisesti kansalaisissa halun tukea tätä tutkimusaluetta lahjoituksin. Edelleen vuoden aikana jatkettiin Research to Business -hankkeiden tukemista edellisvuoden mallin mukaan säätiölahjoituksella.

Varainhankinnan sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 89,3 miljoonaa euroa ja ne muodostavat merkittävän osa Oulun yliopiston sijoitusvarallisuudesta.

Oulun yliopiston varainhankinta Lahjoitukset 2008–2021

Lahjoittajataho	2008–2014	2015–2017	2018	2019	2020	2021
Julkisyhteisöt	1 529 343,00	101 752,19	2 000,00	1 460,00	0,00	20 300,00
Säätiöt, yhdistykset	3 106 786,05	5 705 917,75	67 759,67	100,00	130 000,00	1 606 700,00
Yritykset	5 614 818,58	1 810 396,00	262 950,00	247 110,00	264 967,29	721 300,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitos	568 587,00	995 835,00	300,00	100 150,00	0,00	0,00
Yksityishenkilöt	1 273 985,06	1 105 182,08	77 895,00	171 696,50	59 279,00	247 298,89
Liiketoiminta	28 582,08	1 254,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	12 122 101,77	9 720 337,89	410 904,67	520 516,50	454 246,29	2 595 598,89
OKM:n vastinrahoitus	23 097 551,55	11 236 561,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilat

Oulun yliopistolla oli vuoden 2021 lopussa vuokrattuja tiloja noin 158 254 m².

Oulun yliopisto irtisanoi vuonna 2021 loput yliopiston vuokralla olleista tiloista Kastellin tutkimuskeskuksessa ja toisen Ruskossa sijaitsevan varastotilansa. Yhteensä irtisanottuja tiloja oli noin 1270 m².

Vuoden 2021 aikana kiinteistöissä toteutettiin pienempiä käyttäjälähtöisiä muutostöitä. Kestävän kehityksen osalta vuoden 2021 aikana perustettiin yliopiston toiminnasta aiheutuvan hiilijalanjäljen laskemiseksi työryhmä, jonka tehtävänä oli selvittää yliopisto-organisaatiolle tarkoituksenmukaisin tapa arvioida hiilijalanjälkeä, yliopiston toimintojen ja kiinteistöjen nykyinen hiilijalanjälki, tapoja vähentää toimistojen ja kiinteistöjen hiilijalanjälkeä ja mahdollisten kompensatioiden toteuttamista. Työryhmän toimesta laskettiin hiilijalanjälki vuosille 2018, 2019 ja 2020. Työryhmän toimikautta jatkettiin vuodelle 2022.

Vuoden 2021 aikana laadittiin toimenpideohjelma ”Kestävä ja vastuullinen kampusarke” yhteistyössä Oamk:n kanssa. Toimenpideohjelmassa keskitytään kokonaisuuksiin, jotka ovat hiilijalanjäljen kannalta keskeisiä ja toimenpideohjelman tavoitteena on pienentää hiilijalanjälkeä 50% vuoden 2019 vertailutasosta vuoteen 2025 mennessä.

Vuoden 2021 aikana selvitettiin myös kustannustehokkaan ja varkausturvallisen pyöräilytyksen mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja yhteistyössä Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa.

Oulun yliopiston hallitus päätti 28.4.2020 kokouksessaan valtuuttaa rehtori Jouko Niinimäen käynnistämään Oulun yliopiston keskustakampuksen n. 30 000 kem² hankesuunnitelman laatimisen. Hankesuunnittelun pohjaksi Oulun yliopisto laati vuosina 2019–2020 kiinteistöstrategian, jossa selvitettiin Oulun yliopistolle optimaalisin pitkän aikavälin kiinteistöstrategia, vaihtoehtoina mm. nykyisen rakennuskannan ylläpito ja peruskorjaaminen, nykyisen rakennuskannan osittainen purku ja uudisrakentaminen yliopistokampuksilla ja uudisrakentaminen Oulun kaupungin ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä.

Keskustakampushanketta varten Oulun yliopisto, osuuskauppa Arina ja Kesko hakivat ja saivat syksyllä 2020 suunnitteluvaramuksen Raksilan kaupunginosassa sijaitsevalle tontille. Suunnitteluvaramusaikaa oli 31.12.2021 saakka. Suunnitteluvaramusselvitys tuottaa hankkeesta Oulun kaupungille riittävät päätöksentekotiedot mm. tarvittavan kaavoituksen käynnistämistä varten.

Yliopiston hankesuunnittelu käynnistettiin vuonna 2021 ja se valmistui joulukuussa 2021. Oulun yliopiston hallitus hyväksyi hankesuunnitelman 16.12.2021 kokouksessa. Hankesuunnitelma tuottaa Oulun yliopistolle riittävät tiedot investointipäätöstä ja suunnittelun käynnistämistä varten. Hankkeen laajuudeksi on arvioitu 45 000 brm².

Yliopisto jatkoi ja käynnisti kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti hankkeita, joilla edistetään vähähiilistä ja vihreää kampusta ja joilla kannustetaan mm. pyöräilyyn ja kävelyyn autoilun sijasta. Tilojen käytön tehostamista jatkettiin. Lääketieteellisen tiedekunnan kanssa alkoi hanke tilatehokkuuden parantamiseksi. Hankkeessa kokeillaan toimintamallia, jossa työpisteet ovat varattavia, eikä jokaiselle ole omaa henkilökohtaista työpistettä. Hankkeeseen liittyvät vuonna 2022 Koulutuspalvelut ja Talouspalvelut.

Taloudellinen asema 2021

Oulun yliopiston liikevaihto vuonna 2021 oli 263,7 miljoonaa euroa (250,0 milj. euroa vuonna 2020) ja tilikauden voitto oli 32,2 miljoonaa euroa (11,4 milj. euroa voitollinen vuonna 2020).

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kokonaistuotto oli 27,0 miljoonaa euroa, (käyvän arvon muutos 11,2 miljoonaa euroa (1.1.2018 alkaen voimaan tullut IFRS 9 -standardin mukaan rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti).

Oulun yliopiston omavaraisuusaste oli 89,9 % (88,7 % vuonna 2020), joten Oulun yliopiston vakavaraisuus säilyi erinomaisena. Myös Oulun yliopiston maksuvalmius säilyi hyvänä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Oulun yliopiston välisen sopimuksen mukainen yleisavustuksena tuloslaskelmassa käsiteltävä perusrahoitus vuodelle 2021 oli 159,6 miljoonaa euroa (150,4 milj. euroa vuonna 2020).

Täydentävän rahoituksen tuotot olivat 104,1 miljoonaa euroa (99,6 milj. euroa) ja 39,5 % (39,8 %) kokonaistuloista.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat tilikaudella 259,1 miljoonaa euroa (249,9 milj. euroa), josta henkilöstökulujen osuus oli 179,3 miljoonaa euroa ja 69,2 % varsinaisen toiminnan kuluista (171,2 milj. euroa ja 68,5 % vuonna 2020). Vuonna 2021 tilavuokratustannukset olivat 27,2 miljoonaa euroa (26,9 milj. euroa) ja 10,5 % (10,8 %) varsinaisen toiminnan kuluista.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle raportoitava täydentävän tutkimusrahoituksen määrä oli 71,0 miljoonaa euroa (67,2 milj. euroa), joka on 27,4 % (26,9 %) yliopiston kokonaismenoista. Luku lasketaan ministeriön määrittelemällä kaavalla ja se poikkeaa hieman tuloslaskelman avustustuottojen määrästä. Täydentävä rahoitus koostuu pääasiassa Suomen Akatemian, Business Finlandin ja Euroopan unionin projektirahoituksesta. Kansainvälisen kilpaillun tutkimusrahoituksen tutkimusmenojen määrä oli 11,7 miljoonaa euroa (10,1 milj. euroa).

Yliopiston taseen loppusumma 31.12.2021 oli 346,3 miljoonaa euroa (314,7 milj. euroa). Taseen pysyvät vastaavat olivat 311,0 miljoonaa euroa (247,5 milj. euroa) ja vaihtuvat vastaavat 35,3 miljoonaa euroa (67,2 milj. euroa).

Oulun yliopiston taloudelliset tunnusluvut

Taloudelliset tunnusluvut	2018	2019	2020	2021
Liikevaihdon muutos %	3,45	2,01	7,31	5,45
Liikevoitto %	1,04	-3,08	0,04	1,74
Oman pääoman muutos % (korkeakoulun omien varojen kehittyminen)	0,97	7,24	5,77	13,35
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin	-5,1 %	16,4 %	3,8 %	11,6 %
Quick ratio	2,29	1,96	2,39	1,21
Kassan riittävyys, pv	58	37	55	8
Omavaraisuusaste, %	88,4 %	89,1 %	88,7 %	89,9 %
Nettovelkaantumisaste	-17,28	-10,85	-15,61	-2,14

*Tunnusluvut laskettu Korkeakoulun taloushallinnon koodiston OKM/2/500/2018 (30.11.2020) mukaisesti.

Yliopiston varainhoidon salkkuihin allokoitu sijoitusomaisuus on luokiteltu vuonna 2016 uudelleen pysyvien vastaavien muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin. Sijoitus-omaisuudella käydään kauppaa vain allokaatiomuutosten toteuttamiseksi ja likviditeetin irrottamiseksi tuottojen käyttöön yliopistotoimintaan. Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeet ja varainhankinnalla kerätyt varat valtion vastinrahana maksama summa mukaan lukien edustavat merkittävää osaa yliopiston peruspääoman määrästä. Oman pääoman yhteissumma oli vuoden lopussa 288,5 miljoonaa euroa (254,7 milj. euroa), josta Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakkeiden arvo on 54,2 miljoonaa euroa eli 18,8 %. Konsernin osakkeet ja osuudet (Oulun ammattikorkeakoulun osto 2019, 50,5 % osakekannasta) oli 5,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikainen vieras pääoma oli 54,2 miljoonaa euroa (55,3 milj. euroa) ja pakolliset varaukset 0,3 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa).

Kirjanpidon mukaiset kokonaisinvestoinnit olivat 7,2 miljoonaa euroa (8,7 milj. euroa). Saadut investointiavustukset olivat 2,2 miljoonaa euroa (3,8 milj. euroa). Kokonaisinvestoinneista investointeja aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin oli 7,2 miljoonaa euroa (8,7 milj. euroa) ja investoinnit sijoituksiin olivat 0,0 miljoonaa euroa (0 milj. euroa v.2020). Oulun yliopiston omistusosuus Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n osakekannasta on 10,41 % ja Certia Oy:n osakekannasta 19,49 %.

Sijoitustoiminta 2021

Oulun yliopiston sijoitustoiminnan tavoitteena on pitkällä aikavälillä huolehtia sijoitettavan varallisuuden tarkoituksenmukaisesta, tuottavasta ja turvaavasta sijoittamisesta ottaen huomioon tuottotavoite, hyväksytty riskitaso, sijoitustoiminnan vastuullisuus ja likvidien varojen tarve. Oulun yliopisto on vastuullinen sijoittaja ja edellyttää varainhoidonyhteistyökumppaneiltaan, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet käsittelevät ympäristö-, sosiaalisten ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa. Oulun yliopiston sijoitusomaisuuden hoito kilpailutettiin keväällä 2017 ja sen hoitaminen on edelleen ulkoistettu kolmelle täyden valtakirjan varainhoitajalle.

Yliopiston hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaan yliopiston sijoitusvarat on tarkoitettu sijoitettavaksi useiden vuosikymmenten aikavälillä, mutta ainakin osa vuotuisesta tuotosta on oltava nopeasti käytettävissä hallituksen päättäessä vuosittain tuoton kohdentamisesta. Sijoitustoiminnan tuottoja voidaan kohdentaa pääasiallisesti hallituksen hyväksymien strategisten rekrytointien ja erillisten projektien rahoittamiseen sekä pääoman kasvattamiseen, jolloin turvataan useampien ja/tai suurempien projektien rahoittaminen tulevaisuudessa.

Yliopiston sijoitusvaliokunta aloitti sijoitusstrategiatyön vuoden 2019 alussa, tavoitteena ymmärtää paremmin yliopiston salkkujen rakentamisen historiaa siitä, kuinka nykyiseen rakenteeseen on päädytty. Strategiatyön tuloksena oli muun muassa se, että sijoitusvaliokunta päätyi suosittamaan Oulun yliopiston hallitukselle vaihtoehtoisen sijoituksen mukaan ottamista sijoitussalkkuun.

Sijoitusjakauma	Markkina-arvo, €	Muutos vuoden alusta, €	Toteuma, %	Neutraali-tila, %	Liikkumaväli, %
KAIKKI SJOITUKSET	236 679 078	29 909 693	100,0	100,0	-
Osake	119 045 114	28 547 340	50,3	55,0	-
Listatut osakkeet	108 520 033	23 154 652	45,9	45,0	30,0% - 60,0%
- Osake, Suomi	3 441 689	1 376 261	1,5	-	-
- Osake, Eurooppa	30 488 741	10 396 539	12,9	12,9	0,0% - 55,0%
- Osake, Pohjois-Amerikka	50 635 419	11 870 558	21,4	20,3	0,0% - 55,0%
- Osake, Japani	3 980 033	2 871 054	1,7	1,9	0,0% - 55,0%
- Osake, Maaailma	0	0	-	-	-
- Osake, Kehittyvät markkinat	19 974 151	-3 359 761	8,4	10,0	0,0% - 20,0%
Listaamattomat osakkeet (Private Equity)	10 525 080	5 392 688	4,4	10,0	0,0% - 15,0%
Korko	117 633 964	2 104 635	49,7	45,0	-
Riskillinen korko	38 055 709	5 310 920	16,1	10,0	0,0% - 30,0%
- HY	26 832 085	7 138 385	11,3	5,5	0,0% - 20,0%
- EMD	11 223 624	-1 827 464	4,7	4,5	0,0% - 10,0%
Matalampiriskinen korko	79 578 255	-3 206 285	33,6	35,0	2,0% - 100,0%
- Valtio	18 707 913	3 672 252	7,9	17,9	0,0% - 30,0%
- IG	38 712 882	16 029 913	16,4	12,6	0,0% - 35,0%
- Lyhyt korko	22 157 460	-22 908 450	9,4	4,5	2,0% - 35,0%
Vaihtoehtoiset	0	-742 283	-	0,0	0,0% - 5,0%
- Yhdistelmä	0	-742 283	-	-	-

Sijoitusvaliokunta tutustui neljän tunnetun varainhoitajan tuotteisiin, nämä varainhoitajat olivat eQ, Mandatum, Nordea sekä SEB. Näiden esityksien perusteella valittiin ensimmäiseksi ehdotettavaksi PE-merkintäkohteeksi Nordean PE-tuote, jonka Oulun yliopiston hallitus hyväksyi ensimmäiseksi yliopiston PE-tuotteeksi kokouksessaan 20.11.2019.

Nordea PE:n merkintäsumma oli 5 miljoonaa euroa, mikä summa maksettiin Oulun yliopiston kassavarannoista. Rahastomerkintä tapahtui tammikuussa 2020. Vuoden 2021 Nordean NSIF-Global Private Equity BI sijoituksen markkina-arvo oli 7,5 Meur. Kokonaisuudessaan PE-salkun kokotavoite on noin 10–15 % yliopiston sijoitussalkusta, mikä tarkoittaa tulevaisuudessa noin 10 miljoonan euron lisäsijoituksia. Nämä lisäsijoitukset on tarkoitus rahoittaa tämän hetken salkkujen riskillisistä korkosijoituksista.

PE-salkun lisäsijoituspäätökset tehdään kukin erikseen, kuten myös näiden varainhoitajapäätökset, ja tämän työn yliopiston sijoitusvaliokunta on aloittanut Q1_2020 aikana. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos vuonna 2021 oli 27,0 miljoonaa euroa (2020 10,6 milj. euroa).

Vuonna 2020 sijoitusvaliokunta jatkoi vaihtoehtoisten sijoituksien strategiatyötä, minkä tuloksena sijoitusvaliokunta suositti Oulun yliopiston hallitukselle seuraavaa vaihtoehtoisia sijoituskohdetta. eQ PE XII North on suomalainen erikoissijoitus-rahasto, joka aloitti sijoitustoimintansa tammikuussa 2020. Se on ns. rahastojen rahasto ja sen tavoitekoko on €200 miljoonaa.

Rahasto sijoittaa varansa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sijoitaviin buyout-rahastoihin Pohjois-Euroopassa (Pohjoismaat, Iso-Britannia ja Irlanti, Benelux-maat ja DACH-maat). Rahastoa hallinnoi eQ Rahastoyhtiö Oy, joka on eQ Varainhoito Oy:n 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Molemmat yhtiöt ovat osa eQ Oyj:tä, joka on Suomen johtava itsenäinen varainhoito- ja corporate finance -yhtiö.

Yliopiston hallitukselle esitettiin yliopiston salkkuun eQ Private Equity XII North, Pienet buyout rahastojen rahastot / Eurooppa 8 miljoonan euron sijoitussitoumusta. Sijoitussitoumus kutsutaan ”töihin” vähitellen seuraavan 5–7 vuoden aikana ja eQ-sijoitus rahoitetaan kassasta tai sitten sijoitusvarallisuuden uudelleen allokoinnin kautta. Hallitus hyväksyi tämän esityksen.

Vuonna 2021 Oulun yliopiston hallitus hyväksyi kaksi uutta eQ:n vaihtoehtoista sijoitusta sijoitusvaliokunnan esityksestä. Ensimmäinen oli eQ PE XIII US rahastojen rahasto, jonka sijoitussitoumus on 9,75 miljoonaa USD (noin 8 miljoonaa euroa) ja toinen oli erikoissijoitusrahasto eQ PE XIV North. Rahasto sijoittaa varansa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sijoitaviin buyout-rahastoihin Pohjois-Euroopassa (Pohjoismaat, Iso-Britannia ja Irlanti, Benelux-maat ja DACH-maat). Sijoitussitoumus oli 8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 lopussa Oulun yliopiston vaihtoehtoisten sijoituksien arvo oli 10,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2021 pääpuheenaiheita olivat korona ja inflaatio. Vuoden alkupuoliskolla rokotekattavuus koheni kovaa vauhtia ja rajoitteista luovuttiin kesän jälkeen Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa; inflaation viestittiin olevan vain väliaikaista. Loppuvuotta varjosti kuitenkin uusi herkästi tarttuva omikron-variantti ja keskuspankit myönsivät, että inflaatio saattaa olla pidempiaikaista. Osakemarkkinoilla vuosi oli erinomainen ja lähes kaikki yleisimmät osakeindeksit tuottivat kaksinumeroisia tuottolukuja. Globaali osakeindeksi MSCI World tuotti +32,0 %. Inflaation ja sen myötä korkojen nousun seurauksena sijoittajien tilanne korkomarkkinoilla oli läpi vuoden haastava ja tuotot jäivät yleisesti hyvin laihoiksi. Valtionlainat tuottivat negatiivisesti niin länsimaissa kuin kehittyvillä markkinoilla. Riskin ottaminen korkomarkkinoilla kannatti, sillä vain heikomman luottoluokituksen high yield -yrityslainaindeksit olivat pääsääntöisesti plussalla vuoden alusta lukien.

Vuonna 2021 koronapandemia jatkoi uutisotikoissa. Osakemarkkinat kuitenkin reagoivat rokotuskattavuuden kasvuun positiivisesti ja kehittyneiden talouksien pörssikurssit olivat kasvusuunnassa pitkälti aina syksyyn saakka, kunnes omikron-variantti ja inflaatiohuolet alkoivat heiluttaa markkinoita. Vuonna 2021 osakemarkkinat kuitenkin tuottivat erinomaisesti, kun puolestaan korkomarkkinoiden tuotot jäivät yleisesti laihoiksi inflaation ja korkojen nousun seurauksena.

Oulun yliopiston sijoitussalkkujen vuosituotot vuonna 2021 vaihtelivat välillä 7,7 % – 43,6 %, ja koko sijoitusvarallisuuden tuotto oli 11,6 %. Suurimman tuoton yliopiston sijoitussalkuissa toi Private Equity -sijoitukset 43,6 % tuotolla. Myös Suomen ja Euroopan markkinoille sijoittavat osakerahastot tuottivat yli 20 %, ja Pohjois-Amerikan markkinoille sijoittavat osakerahastot peräti yli 30 %. Osakesijoitusten tuotto kokonaisuudessaan ylsi 25,6 %:iin. Korkosijoitukset puolestaan tuottivat 0,6 %, riskillisempien korkoluokkien ja lyhyiden korkosijoitusten tuottojen ollessa positiivisia ja muiden matalampiriskisten korkosijoitusten tuottojen ollessa negatiivisia.

Sijoitussalkkujen yhteenlaskettu markkina-arvo kasvoi vuoden 2021 aikana 29,9 miljoonaa euroa.

Sijoitussalkkujen yhteenlaskettu markkina-arvo kasvoi vuoden 2021 aikana 29,9 miljoonaa euroa ja täyden valtakirjan varainhoitajien hoidettavana oli vuoden lopussa yli 220 miljoonan euron arvosta sijoitusomaisuutta. Vuonna 2021 varainhankinnan salkku tuotti markkina-arvon muutoksella mitaten lähes 8,6 miljoonaa euroa, eli 13,1 %, ja valtion pääomittamien varojen salkku 7,6 miljoonaa euroa, eli 13,0 %. Yliopiston sijoitustoiminta oli onnistunutta vuosien 2012–2017 aikana sekä jälleen vuosina 2019–2021. Vuosien 2011 ja 2018 sijoitustoiminnan tuotot olivat negatiiviset.

Vuoden 2021 lopussa Oulun yliopiston salkun markkina-arvo oli 169,2 miljoonaa euroa (162,1 miljoonaa euroa 2020) (ilman kassavarantoa 3,8 Meur, likvidejä sijoituksia 53,2 Meur ja vaihtoehtoisia sijoituksia 10,5 Meur).

Alkuvuodesta 2022 markkinat ovat yrittäneet sopeutua uuteen tilanteeseen, kun inflaatio ja talouskasvu ovat keskimääräistä korkeammalla ja keskuspankit ovat kiristämässä pitkää aikaa rahapolitiikkaansa. Oman lisänsä tilanteeseen on luonut Venäjän hyökkäys Ukrainaan.

Oulun yliopiston sijoitusvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2021 Maaria Eriksson (KEVA), Ira van Gilse van der Pals (Kirkon keskushallinto), Pirjo Kytösalmi (Kaleva) ja Pekka Riuttanen (Oulun yliopisto). Sijoitusvaliokunta aloitti toimintansa syksyllä 2013.

Henkilöstö

Oulun yliopistossa työskenteli vuonna 2021 keskimäärin 3510 henkilöä (2020: 3303). Yliopiston henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2021 lopussa oli 3684 henkilöä (2020: 3386). Yliopiston henkilötyövuosimäärä vuonna 2021 oli 3134 htv (2020: 2977 htv), kasvua oli 5,27 %. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä on kasvanut 207 henkilöä, vuoden viimeisen päivän henkilöstölukumäärä on kasvanut 298 henkilöä ja henkilötyövuosien määrä 157 htv vuoden 2021 aikana. Henkilötyövuosiin lasketaan myös tuntiopetuksena annettu opetus 41,15 htv ja tuntityöntekijöiden tekemä työ 20,39 htv (2020: tuntiopetus 46,24 htv ja tuntityöntekijät 11,47 htv).

TAULUKKO 1.

Henkilöstön määrä henkilöinä ja henkilötyövuosina vuosina 2017–2021

Henkilöstö	2017	2018	2019	2020	2021
Henkilöstön määrä (ka)	2844	2937	3080	3303	3510
Henkilöstön määrä (lkm) 31.12.	2854	3019	3135	3386	3684
Henkilöstön määrä (htv)	2545	2610	2744	2977	3134
- opetus- ja tutkimushenkilöstö (htv)	1591	1621	1688	1785	1884
- muu henkilöstö (htv)	844	879	941	1066	1117
- harjoittelukoulut (htv)	109	111	115	126	133
HTV ilman sivutoimista tuntiopetusta	2492	2565	2708	2931	3092

Laskentaperusteena vuodesta 2017 on käytetty sivutoimisena tuntiopetuksena tehtyjen tuntien määrä jaettuna 455. 1.8.2021 alkaen sivutoimiset tuntiopettajat ovat siirtyneet tuntityöntekijöiksi Oulun yliopistossa. 1.2.2020 liikkeenluovutus Oamk:sta nosti henkilöstön määrää 137 henkilöllä.

(Lähde: 2017 alkaen SAP keskimääräinen lukumäärä ja 31.12. lukumäärä, Personec F ja Mepco htv 2017, Mepco ka ja lukumäärä 2020 lähtien)

Henkilöstön työsuhteita on vakinaistettu kaikissa tiedekunnissa ja erityisesti opetus- ja tutkimushenkilöstössä, mutta henkilöstömäärän kasvu sekä henkilötyövuosien määrän kasvaessa, ei määräaikaisen henkilöstön osuus koko henkilöstössä ole kuitenkaan alentunut vuoden 2021 aikana.

TAULUKKO 2. Määräaikaisten osuus, % henkilöstöryhmittäin 2018–2021

Henkilöryhmä	2018 Ma yht.	2018 Kaikki yht.	2018 Ma% osuus	2019 Ma yht.	2019 Kaikki yht.	2019 Ma% osuus	2020 Ma yht.	2020 Kaikki yht.	2020 Ma% osuus	2021 Ma yht.	2021 Kaikki yht.	2021 Ma% osuus
Ei YPJ:n piirissä	69	75	92 %	65	71	92 %	66	73	90 %	52	59	88 %
- miehet	39	-	-	40	-	-	35	-	-	28	-	-
- naiset	30	-	-	25	-	-	31	-	-	24	-	-
Harjoittelukoulun opetushenkilöstö	16	104	15 %	19	107	18 %	19	108	18 %	21	110	19 %
- miehet	5	-	-	7	-	-	5	-	-	6	-	-
- naiset	11	-	-	12	-	-	14	-	-	15	-	-
Muu henkilöstö	239	902	26 %	300	971	31 %	312	1125	28 %	330	1175	28 %
- miehet	109	-	-	122	-	-	122	-	-	133	-	-
- naiset	130	-	-	178	-	-	190	-	-	197	-	-
Opetus ja tutkimus	1386	1847	75 %	1412	1889	75 %	1471	1975	74 %	1593	2147	74 %
- miehet	819	-	-	835	-	-	847	-	-	899	-	-
- naiset	567	-	-	577	-	-	624	-	-	694	-	-
Tuntipalkkaiset	88	88	100 %	94	94	100 %	102	102	100 %	189	190	99 %
- miehet	40	-	-	37	-	-	38	-	-	82	-	-
- naiset	48	-	-	57	-	-	64	-	-	107	-	-
Työnantajatehtävät		3	0 %		3	0 %		3	0 %		3	0 %
Kaikki yhteensä	1798	3019	60 %	1890	3135	60 %	1970	3386	58 %	2185	3684	59 %
- miehet	1012	-	-	1041	-	-	1047	-	-	1148	-	-
- naiset	786	-	-	849	-	-	923	-	-	1037	-	-

(Lähde: 2018–2019 SAP HR, 2020–2021 Mepco)

Yliopiston henkilöstöstä on 75 % (2020: 68 %) tiedekunnissa. Opetus- ja tutkimushenkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 58,03 % (2020: 58,32%). Tavoitteena on ollut panostaa opetus- ja tutkimushenkilöstön ja erityisesti tutkijanuran post doc -vaiheen vakanssien lisäämiseen.

Yksiköiden henkilöstösuunnittelussa on kiinnitetty huomiota tasapainoiseen henkilöstörakenteeseen eri uravaiheisiin kuuluvien tehtävien määrän tasapainottamisella sekä tutkimushenkilöstön kansainvälistämisellä. Urakehitystä ja sen vaihtoehtoja on pyritty lisäämään pysyvään professorin tehtävään tähtäävillä tenure track eli henkilökohtaisen urapolun tehtävien käyttämisellä. Henkilöstörakenteen kehitystä ja urakehityksen vaihtoehtoja on mahdollistettu tutkimuksen strategiarahoituksen suuntaamisella.

Rekrytointiaktiivisuus nousi merkittävästi vuonna 2021 avointen hakujen osalta, vaikka rekrytointimarkkinoiden haastava tilanne vähensi hakijamääriä hieman edellisvuodesta. Toimintaa suunnattiinkin vastaavasti Oulun yliopiston työnantajamielikuvan ja hakijakokemuksen kehittämiseen. Myös valmisteluryhmien HR-tukea lisättiin edelleen.

Yliopistossa julkaistiin kaikkiaan 377 ulkoista työpaikkailmoitusta Saima -rekrytointijärjestelmän kautta (265 vuonna 2020 ja 268 vuonna 2019). Koska osa ilmoituksista sisälsi useita tehtäviä, avoimia paikkoja oli kaikkiaan noin 410 (300 vuonna 2020). Hakuilmoituksista 19 koski professori- (ml. Full Professor, tenure track -tehtävät) ja 17 tenure track -tehtäviä (9 vuonna 2020 ja 34 vuonna 2019). Hakuilmoitukset on julkaistu säännöllisesti alan julkaisujen ohella mm. Academic Positions, Euraxess- ja LinkedIn -portaaleissa. Pääosa hauista (56 %) oli opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtäviä. Hakemuksia tehtäviin tuli 8109 (2020: 8690, 2019: 7840).

TAULUKKO 3. Oulun yliopiston henkilöstö 2020–2021

Henkilöstö yksiköittäin	31.12.2020 Kaikki	31.12.2021 Miehet	31.12.2021 Naiset	Muutos lkm 20-21	Muutos % 20-21	Osuus% 31.12.2021
Humanistinen tiedekunta	176	72	126	22	13 %	5 %
Kasvatustieteiden tiedekunta	303	92	243	32	11 %	9 %
Luonnontieteellinen tiedekunta	242	180	114	52	21 %	8 %
Lääketieteellinen tiedekunta	571	205	363	-3	-1 %	15 %
Biokemian ja molekyyli- ja lääketieteen tdk	129	59	82	12	9 %	4 %
Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu	107	59	58	10	9 %	3 %
Teknillinen tiedekunta	444	354	181	91	20 %	15 %
Tieto- ja sähkötekniikan tiedekunta	561	438	136	13	2 %	16 %
Tiedekunnat yhteensä	2533	1459	1303	229	9 %	75 %
BCO infra	29	11	17	-1	-3 %	1 %
Biodiversiteettiyksikkö	12	8	5	1	8 %	0 %
Koe-eläin keskus	15	5	10	0	0 %	0 %
Materiaalianalyysikeskus	17	13	4	0	0 %	0 %
Oulangan tutkimusasema	7	4	3	0	0 %	0 %
BCO painoala	2	0	2	0	0 %	0 %
Eudaimonia	1	1	0	0	0 %	0 %
Infotech	1	0	1	0	0 %	0 %
Kvantum-instituutti	3	3	2	2	67 %	0 %
Thule-instituutti	4	0	4	0	0 %	0 %
Kajaanin yliopistokeskus	39	18	22	1	3 %	1 %
Kerttu Saalasti Instituutti	42	24	19	1	2 %	1 %
Sodankylän geofysiikan observatorio	36	33	11	8	22 %	1 %
UniOGS	1	0	0	-1	-100 %	0 %
Innovaatiokeskus UIC	8	5	4	1	13 %	0 %
Infrayksiköt, painoalat ja erillisyyksiköt yhteensä	217	125	104	12	6 %	6 %
Rehtoraatti	3	2	1	0	0 %	0 %
Henkilöstöpalvelut	35	3	36	4	11 %	1 %
Koulutuspalvelut	199	16	198	15	8 %	6 %
Laki, sopimus, tilat ja turvallisuus	38	28	13	3	8 %	1 %
Oulun yliopiston kirjasto	71	13	58	0	0 %	2 %
Palvelutoimintojen yksikkö	1		1	0	0 %	0 %
Strategian ja tiedepolitiikan yksikkö (sis. Tellus)	25	7	18	0	0 %	1 %
Talouspalvelut	68	16	60	8	12 %	2 %
ICT-palvelut	96	78	18	0	0 %	3 %
Tutkimus- ja projektipalvelut	14		12	-2	-14 %	0 %
Täydentävien opintojen keskus	48	15	63	30	63 %	2 %
Viestintä, markkinointi- ja yhteiskuntasuhteet	38	12	25	-1	-3 %	1 %
Palvelut yhteensä	633	188	502	57	9 %	19 %
YHTEENSÄ KAIKKI	3386	1774	1910	298	9 %	100 %

(Tuplat pois, ei sisällä tuntiopettajia 2020, sisältää tuntityöntekijät, tuntiopettajat siirtyneet tuntityöntekijöiksi 1.8.2021 alkaen, lähde: 2020 alk. Mepco (muiden, kuin tiedekuntien rakenne on muuttunut 1.6.2020))

Pääosa yliopiston henkilöstöstä työskentelee kokoaikaisessa työsuhteessa. Vuonna 2021 osa-aikaisessa työsuhteessa oli 716 henkilöä (2020: 529) eli 19 % henkilöstöstä (2020: 16 %). Henkilöstöryhmittäin tarkasteltuna heistä useimmat työskentelevät opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilökunnassa (211), tohtorikoulutettavana (85), yliopisto-opettajana (81) ja hallinto/toimistohenkilökunnassa (62).

TAULUKKO 4. Kokoaikaisten ja osa-aikaisten määrä 2018–2021

Työaika	2018 Mies	2018 Nainen	2018 Yht.	2019 Mies	2019 Nainen	2019 Yht.	2020 Mies	2020 Nainen	2020 Yht.	2021 Mies	2021 Nainen	2021 Yht.
Kokoaikainen	1331	1295	2626	1369	1361	2730	1396	1461	2857	1426	1542	2968
Osa-aikainen	229	164	393	223	182	405	249	280	529	348	368	716
Yhteensä	1560	1459	3019	1592	1543	3135	1645	1741	3386	1774	1910	3684

(Lähde: 2018–2019 SAP HR, 2020 Mepco)

Kansainvälisen henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden vaihteessa 753 henkilöä eli 20,4 prosenttia koko henkilökunnasta (tilanne 31.12.2021). Kansainvälisen henkilöstön määrä ja suhteellinen osuus on edelleen kasvanut, sillä 2020 lopussa kansainvälisen henkilöstön määrä oli 658 henkilöä, mikä oli 19,4% henkilöstön kokonaismäärästä. Myös opetus- ja tutkimushenkilöstöstä kansainvälisen henkilöstön osuus on edelleen kasvanut, ollen 34,2%.

TAULUKKO 5. Kv-henkilöstön määrä henkilöstöryhmittäin 2018–2021

Vuosi	Opetushenkilöstö	Muu henkilöstö	KV-henkilöstö yhteensä
2021	696	57	753
2020	615	43	658
2019	568	48	616
2018	561	28	589

Maittain tarkasteltuna työntekijöitä oli eniten Iranista (86 henkilöä), Intiasta (76 henkilöä), Kiinasta (65 henkilöä), Venäjältä (38 henkilöä) ja Pakistanista (36 henkilöä). Yhteensä Oulun yliopiston henkilöstössä on edustettuna 79 kansalaisuutta.

Koronaviruspandemia vaikutti varsinkin vielä vuoden 2021 alkupuolella Oulun yliopiston tutkijoiden tekemiin kansainvälisiin tutkijavierailuihin. Oulun yliopiston tutkijat tekivät vuonna 2021 yhteensä 41 yli kuukauden komennusmatkaa (27 vuonna 2020), jotka pääsääntöisesti alkoivat syys-joulukuussa 2021. Suosituimmat komennusmatkojen kohdemaat olivat Iso-Britannia, Sveitsi ja Tanska.

Henkilöstöstä naisia oli 51,8 % (2020: 51,4 %). Yliopiston henkilöstön keski-ikä laski hiukan ja oli 42 v (2020: 42,5 v).

TAULUKKO 6. Henkilöstön keski-ikä

Henkilöstöryhmä	2018 M	2018 N	2018 yht.	2019 M	2019 N	2019 yht.	2020 M	2020 N	2020 yht.	2021 M	2021 N	2021 yht.
Ei YPJ:n piirissä	37,5	35,3	36,5	38,4	38,0	38,2	40,3	36,7	38,6	38,5	36,0	37,4
Harjoittelukoulut	49,9	47,7	48,5	48,9	47,1	47,7	50,6	48,4	49,1	48,2	46,5	47,0
Muu henkilöstö	48,4	48,1	48,2	47,6	46,9	47,1	47,4	47,0	47,1	47,1	46,4	46,6
Opetus ja tutkimus	40,1	40,0	40,1	40,1	40,6	40,3	40,0	40,3	40,1	39,9	40,0	40,0
Tuntipalkkaiset	31,6	34,1	33,0	30,8	32,0	31,5	30,4	31,7	31,2	34,9	34,7	34,8
Työnantajatehtävät	51,5	53,0	52,0	52,5	54,0	53,0	53,5	55,0	54,0	54,5	56,0	55,0
Kaikki yhteensä	42,0	43,1	42,5	41,8	43,0	42,4	41,9	43,0	42,5	41,5	42,5	42,0

(Lähde: 2018–2019 SAP HR, 2020 alk. Mepco)

TAULUKKO 7. Henkilöstön ikärakenne ja ikäryhmien prosenttiosuudet

Ikä-ryhmä	2018 M	2018 N	2018 yht.	2018 %	2019 M	2019 N	2019 yht.	2019 %	2020 M	2020 N	2020 yht.	2020 %	2021 M	2021 N	2021 yht.	2021 %
19-24	59	48	107	4%	65	49	114	3,6%	51	48	99	2,9%	71	58	129	3,5%
25-29	236	149	385	13%	254	176	430	13,7%	257	213	470	13,9%	268	252	520	14,1%
30-34	247	194	441	15%	246	195	441	14,1%	271	205	476	14,1%	300	256	556	15,1%
35-39	209	209	418	14%	211	214	425	13,6%	217	243	460	13,6%	245	247	492	13,4%
40-44	177	231	408	14%	163	251	414	13,2%	187	282	469	13,9%	200	293	493	13,4%
45-49	139	158	297	10%	149	178	327	10,4%	163	208	371	11,0%	173	241	414	11,2%
50-54	188	160	348	12%	195	156	351	11,2%	183	171	354	10,5%	167	187	354	9,6%
55-59	132	186	318	11%	136	182	318	10,1%	152	207	359	10,6%	181	198	379	10,3%
60-64	144	109	253	8%	146	131	277	8,8%	132	148	280	8,3%	128	159	287	7,8%
65-	29	15	44	1%	27	11	38	1,2%	32	16	48	1,4%	41	19	60	1,6%
Yht	1560	1459	3019	100%	1592	1543	3135	100%	1645	1741	3386	100%	1774	1910	3684	100%

(Lähde: 2018–2019 SAP HR, 2020 alk. Mepco)

Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen (1.4.2020–31.3.2022) mukaisesti palkkoja korotettiin vuonna 2021 1,1 % yleiskorotuksella 1.6. sekä 0,5 % paikallisella erällä 1.12.2021. Paikalliset erät käytettiin työehtosopimuksen mukaisesti työnantajan päättämällä tavalla tehtäväkohtaiseen palkanosaan, toistaiseksi voimassa olevaan vaativuuslisään tai henkilökohtaiseen palkanosaan. Paikallisen erän 1.12.2021 suuruus laskettiin syyskuun 2021 palkkasummasta. Laskenta tehtiin erikseen opetus- ja tutkimushenkilöstön, muun henkilöstön ja harjoittelukoulun palkkasummista. Euromääräisiin palkkoihin tuli myös paikallisen erän kustannusvaikutusta vastaavat yleiskorotukset.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön osalta tehtäväkohtaiseen palkanosaan käytettiin 12901 € ja saajia oli 11 henkilöä OV02-, kuusi henkilöä OV03-, yksi henkilö OV04-, kaksi henkilöä OV05-, kolme henkilöä OV06-, 11 henkilöä OV08- ja kaksi henkilöä OV09-vaativuusastoilla. Vaativuuslisään käytettiin 3878 € ja saajia oli kaksi henkilöä OV05-, neljä henkilöä OV06-, yksi henkilö OV07-, yksi henkilö OV08- ja kaksi henkilöä OV09-vaativuusastoilla. Henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 18517 € ja saajia oli kahdeksan OV01-, 14 henkilöä OV02-, yhdeksän henkilöä OV03-, neljä henkilöä OV04-, 29 henkilöä OV05-, 34 henkilöä OV06-, 16 henkilöä OV07-, kuusi henkilöä OV08-, 13 henkilöä OV09- ja kaksi henkilöä OV10-vaativuusastoilla.

Muun henkilöstön osalta tehtäväkohtaiseen palkanosaan käytettiin 2264 € ja saajia oli yksi henkilö MV03-, kaksi henkilöä MV06-, kaksi henkilöä MV07-, kolme henkilöä MV08-, yksi henkilö MV09- ja yksi henkilö MV12-vaativuusastoilla. Vaativuuslisään käytettiin 919 € ja saajia oli yhden henkilöt MV05, MV06, MV07, MV08 ja MV09-vaativuusastoilla. Henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 15485 € ja saajia oli yksi henkilö MV03-, neljä henkilöä MV04-, 27 henkilöä MV05-, 15 henkilöä MV06-, seitsemän henkilöä MV07-, 11 henkilöä MV08-, 33 henkilöä MV09-, 19 henkilöä MV10-, 19 henkilöä MV11-, neljä henkilöä MV12- ja yksi henkilö MV13-vaativuusastoilla.

Harjoittelukoulujen osalta paikallisesta erästä 0,25 %:a käytettiin lukiolain ja ops-uudistuksen vaatimia muutoksia käsittelevässä työryhmässä saavutettujen muutosten toteuttamiseen 1.8.2021. Paikallisesta erästä 0,25 % käytettiin työnantajan päättämällä tavalla tehtäväkohtaiseen palkanosaan mukaan lukien toistaiseksi voimassa olevat vaativuuslisät tai henkilökohtaiseen palkanosaan 1.12.2021.

Harjoittelukoulun osalta henkilökohtaiseen palkanosaan käytettiin 1740 € ja saajien lukumäärä oli 21 henkilöä, joista kuusi henkilöä CO05-, 11 henkilöä CO06- ja kaksi henkilöä CO07-vaativuusastoilla. Tietosuojasystä kahden vaativuusastoa ei voida kertoa.

Elokuussa julkaistun palkkio-ohjeen keskeisin muutos oli tuntiopettajien työso- pimuksista luopuminen sekä siirtyminen käyttämään heidän osaltaan tuntityöntekijän työso- pimuksista.

Kevään kehityskeskustelut toteutuivat hyvin myös etäaikana, ja koko yliopiston tasolla kehityskeskustelut käytiin 79 %:sti.

Hallitus hyväksyi tulospalkkio-ohjelman vuoden 2018 lopulla. Ohjelma otettiin käyttöön 1.1.2019. Tulospalkkio-ohjelman piiriin kuuluvat rehtoraatti, dekaanit ja koulutusdekaanit, tutkimus- ja erillisyyksiköiden johtajat sekä palvelutoimintojen johtajat. Tulospalkkio-ohjelma täydentää käytössä olevaa palkkausjärjestelmää. Tulospalkkio-ohjelma on ensisijaisesti Oulun yliopiston hallituksen työkalu yliopiston ja tiedekuntien johdon aktiviteettien linjaamiseksi. Tulospalkkio-ohjelman avulla pyritään vahvistamaan avainrooleissa toimivien henkilöiden sitoutumista yliopistoon ja yliopiston strategisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä palkitsemaan tuloksista.

Vuonna 2021 tulospalkkio-ohjelman mukaisia palkkioita maksettiin vuoden 2020 tavoitteiden saavuttamisesta yhteensä 83 henkilölle. Maksettujen tulospalkkioiden yhteissumma muodostui ilman sivukuluja 145117,28 euroa.

Naisten edustus akateemisessa johdossa Oulun yliopistossa on kohtuullisella tasolla. Rehtoraatista naisia on 25 %, dekaaneista ja varadekaaneista 56 % ja muista johtajista pl. hallinto 11 %.

TAULUKKO 8. Akateeminen johto Oulun yliopistossa 2018–2021 sukupuolen mukaan

Johtajat	2018 N	2018 M	2018 Yht.	2018 N%	2019 N	2019 M	2019 Yht.	2019 N%	2020 N	2020 M	2020 Yht.	2020 N%	2021 N	2021 M	2021 Yht.	2021 N%
Rehtori + varat	2	2	4	50%	2	2	4	50%	2	2	4	50%	1	3	4	25%
Dekaanit + varat	8	8	16	50%	8	8	16	50%	9	7	16	56%	9	7	16	56%
Johtajat + varat pl. hallinto	1	8	9	11%	0	9	9	0%	1	8	9	11%	1	8	9	11%

Työhyvinvoinnin kehittämistä yliopistotasolla ja yksiköissä on vuonna 2021 jatkettu vuosittain päivitettävän työkykyjohtamisen toimintasuunnitelman pohjalta. Syksyn 2021 aikana toteutettiin koko henkilöstölle uudistunut hyvinvointikysely, sekä suunniteltiin kaikille yhteinen kyselyn tulosten käsittelymalli. Kehittämistoimenpiteiden määrittely tulosten pohjalta käynnistettiin syksyn aikana.

Elokuusta 2021 alkaen otettiin käyttöön monipaikkatyön malli. Mallin avulla halutaan lisätä työn tehokkuutta ja joustavuutta sekä helpottaa työn ja yksityiselämän yhteensovittamista. Monipaikkatyössä työtä tehdään työn vaatimusten mukaan eri paikoissa ja työntekijä ja esihenkilö sopivat, kuinka paljon työskennellään varsinaisella työpaikalla ja kuinka paljon muualla.

TAULUKKO 9. Hyvinvointikyselyn osa-alueiden keskiarvotulokset vertailuvuosilta 2013, 2015, 2017 ja 2019

Hyvinvointikysely	2013	2015	2017	2019
Yhteisöllisyys yksikössämme	3,32	3,56	3,75	3,85
Oman työn sisältö ja osaaminen	3,66	3,76	3,84	3,97
Työolot	3,34	3,43	3,57	3,68
Lähiesimiestyö	3,65	3,83	3,98	4,09
Strateginen johtaminen, yliopisto	2,60	2,76	-	3,09
Strateginen johtaminen, tiedekunta	3,33	3,51	-	-
OSA-ALUEET YHTEENSÄ	3,32	3,48	3,79	3,74

TAULUKKO 10. Hyvinvointikysely: Indeksit 2021

Indeksi	Työhyvinvointikysely 2021	Yliopistonormi
*Työtehtävään liittyvät voimavarat -indeksi	4,35	4,31
*Osaamisen, oppimisen ja uudistumisen -indeksi	4,17	4,13
**Lähiesihenkilötyöindeksi	4,10	4,01
**Työtyytyväisyysindeksi	4,00	3,90
**Työyhteisön toimintakulttuuri -indeksi	3,91	3,82
**Työkykyindeksi	3,88	3,78
**Työn vaatimukset -indeksi	3,62	3,55
**Kokonaisindeksi	3,89	3,81

TAULUKKO 11. Hyvinvointikyselyn tulosityhteenveto: osikohtaiset keskiarvot

Osio	Työhyvinvointikysely 2021	Yliopistonormi
**Työtehtävään liittyvät voimavarat	4,16	4,10
**Vuorovaikutukseen liittyvät voimavarat: esihenkilötyö	4,10	4,01
**Vuorovaikutukseen liittyvät voimavarat: yksikkö	3,95	3,85
**Työkyvyn indikaattorit	3,87	3,76
**Työn vaatimukset	3,57	3,49
Työn järjestämiseen liittyvät voimavarat	3,49	3,47

* Tilastollisesti merkitsevä ero (95 %) ** Erittäin merkitsevä ero (99 %) Asteikko 1–5, 5 on paras

Työntekijöiden jaksamisen tukena oli Academy of Brainin FORWARD-verkkovalmennus-kokonaisuus, joka on tarjolla Moodle-oppimisympäristössä koko henkilöstölle. Verkkovalmennuskokonaisuus tarjoaa tukea henkiseen jaksamiseen ja etätöissä onnistumiseen. Vuoden 2021 aikana saatiin käyttöön myös BREAK PRO -taukoliikuntasovellus. Sovellus muistuttaa tauoista ja ohjaa liikkumaan riittävästi työpäivän aikana suositusten mukaisesti. Työntekijöiden jaksamista, palautumista ja hyvinvointia tuettiin myös 1.9.2021 käyttöön otetun liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedun muodossa. Etu on käytössä kaikilla työntekijöillä kuuden kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Työkykyjohtamisen koulutusta järjestettiin yhteistyössä työeläkeyhtiö Varman kanssa koulutuspalveluiden esihenkilöille. Koulutuskokonaisuus on pilotti, jonka avulla saadaan selville, kannattaako vastaavaa koulutusta tarjota myös laajemmin muille yksiköille. Koulutuksessa esiteltiin ja pilotoitiin myös Varman kehittämä työkykyväline, joka on mahdollista ottaa käyttöön laajemmin organisaatiossa. Koulutuskokonaisuus päättyy alkuvuodesta 2022.

Vuoden loppupuolella järjestettiin henkilöstölle virkistystapahtuma Novemberfest yhdessä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Tapahtumalla edistettiin yhteisöllisyyttä organisaatioiden välillä ja sisällä ja se on tarkoitus toteuttaa uudelleen seuraavana vuonna.

Työterveyshuollon kanssa tehdyssä yhteistyössä tavoitteena oli lisätä työkykyriskien varhaista tunnistamista ja aktiivista yhteistyötä työterveyshuollon, esimiesten sekä työeläkeyhtiöiden

kanssa. Työterveyshuollon kumppanina jatkoi Mehiläinen Oy ja Sodankylän geofysiikan observatorion työterveyshuollon palveluiden tarjoajana jatkoi Terveystalo Oy. Vuoden 2021 aikana painotettiin erityisesti ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa ottamalla esimerkiksi Mehiläisen tarjoamat Mielen sparrit sekä lyhytterapiat osaksi työterveyshuollon palveluja. Palveluja pilotoitiin ensin kuukauden kestävällä kokeilujaksolla, josta saatiin myönteinen palaute. Ennaltaehkäisevää toimintaa on edistetty myös madaltamalla työterveyshuollon digivalmennuksiin hakeutumisen kynnystä. Lisäksi palvelusopimusta laajennettiin ottamalla kaikki osa-aikaiset kuukausipalkkaiset työntekijät työterveyshuollon palvelujen piiriin kesästä 2021 alkaen. Lisäpalveluna henkilöstölle tarjottiin influenssarokotukset sekä koronarokotukset. Myös työtehtävien edellyttämät koronatestit oli mahdollista saada työterveyshuollosta. Lisäksi syksyllä 2021 toteutettiin yliopiston opettajille ja esimiehille suunnattua Kela-kuntoutusta yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Oulun yliopisto jatkoi vuonna 2021 osana työterveysyhteistyössä toteutettavaa TYKYTUO-hanketta, jossa laajassa mittakaavassa kehitetään perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon sekä työpaikan ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä sekä parannetaan yhteistyön vaikuttavuutta. Oulun yliopiston osuus kohdistui Työterveyslaitoksen osahankkeeseen, jossa kehitetään työpaikan ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä. Kehittämistehtäväksi hankkeeseen valittiin psykososiaalisen kuormituksen hallintamalli, jossa erityisenä kohteena ovat riskien arvioinnin prosessi ja sitä kautta työpaikkaselvitysten kehittämien. Kehittämishanke kestää 31.8.2022 asti.

Vuoden 2021 painopisteet työsuojelutoiminnalle olivat 1) Kemikaalijärjestelmän käyttöönotto ja yleisen laboratorioturvallisuuden kehittäminen, 2) Työtaturmien ja läheltä piti -tilanteiden hallinta sekä 3) Työturvallisuustietoisuuden lisääntyminen. Tärkein työsuojelutoiminnan toimenpide vuonna 2021 oli Ecobio Manager -kemikaali- ja riskienarviointijärjestelmän jalkauttaminen osana työpaikkaselvityksiä. Henkilöstölle sattui yhteensä 50 tapaturmaa, joka on 19 tapaturmaa enemmän kuin edellisellä vuonna.

TAULUKKO 12. Oulun yliopiston hyvinvoinnin mittareita 2018–2021

Mittari	2018	2019	2020	2021
Sairauspoissaolopäivät (kalenteripäivät), joista	13 203 kpv	15 497 kpv	17 732 kpv	19 044 kpv
- omailmoitteisia	-	-	991 kpv(16alk)	1767 kpv
- työtaturmia	329 kpv	360 kpv	370 kpv	252 kpv
Sairauspoissaolopäiviä (kalenteripäivät) / hlö (ka)	4,5 kpv	5,0 kpv	5,4 kpv	5,4 kpv
Sairauspoissaolo%	1,5 %	1,7 %	1,7 %	1,6 %
Sairauspoissaolokustannukset (EK 350 €)	3,8 milj.	4,0 milj.	4,6 milj.	4,9 milj.
Terveys%	68 %	66 %	60 %	73,6 %
Tapaturmataajuus	9,3	7,3	3,1	9,0
Tapaturmat työpaikalla	39	36	14	40
Tapaturmat työmatkalla	41	30	17	10
Tapaturmat yhteensä	80	66	31	50
Eläkemaksuluokka	Varma 4	Varma 7	Varma 7	Varma 1
Työterveyden kustannukset € (ei sis. EA- tarvikkeita ja -koulutuksia)	1 286 040 €	1 099 146 €	716 989 €	982 557 €
Kaikki haettavat kustannukset korvausluokittain	1 294 250 €	1 111 376 €	721 763 €	982 557 €+EA
KL 1	38,6 %	48,2 %	66,2 %	68,7 %
KL 2	61,4 %	51,8 %	33,8 %	31,3 %
Kaikki haettavat kustannukset € / htv	496 €/htv	405 €/htv	242 €/htv	314 €/htv
Työkykyneuvottelut (kpl)	58	54	71	101

(Lähde: SAP HR 2018–2019, Mepco 2020–2021: sairauspoissaolopäivät, sairauspoissaolo% ja terveys%, OP:n raportit: tapaturmien määrä, Varma: eläkemaksuluokka, Kela-hakemus: työterveyshuollon kustannukset, kustannusten suhde ja kustannukset €/htv, YritysMehiläinen ja TerveystaloExtranet: työkykyneuvottelut.)

TAULUKKO 13. Oulun yliopistossa alkaneet erilaiset eläkkeet vuosina 2017–2021

VUOSI	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
Eläkelaji	Lkm	Kes-ki-ikä	Lkm	Kes-ki-ikä	Lkm	Kes-ki-ikä	Lkm	Kes-ki-ikä	Lkm	Kes-ki-ikä
Vanhuuseläke	56	65	49	64	52	65	31	65,3	48	65,3
Osa-aikaeläke	10						-	-	-	-
Muu eläke									1	61,8
Osittainen varhennettu vanhuuseläke							4	61,9	6	62,5
Työkyvyttömyyseläke	4		1		2		5	58,6	-	-
Osatyökyvyttömyyseläke	1		3		7		9	58,9	3	60
Kuntoutustuki							7	54,2	8	50,8
Osakuntoutustuki							8	53	4	58,6

(Lähde: SAP HR 2017–2019, Mepco HRM 2020 alk)

Vuosi oli 1.1.2019 aloittaneen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan toimikauden viimeinen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö jatkui 20.11.2019 hyväksytyn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisena ja yksiköihin jalkauttamisena.

Uuden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2022–2024 valmistelun lisäksi toimikunta käsittelee kokouksissaan muun muassa kielipolitiikkaa sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä hankkeita kuten RESET (Redesigning Equality and Scientific Excellence Together) ja EUni4All-esteettömyys-hanke. Koronapandemian johdosta tasa-arvopäivää juhlettiin maaliskuussa etänä eikä Lapsi mukaan töihin -tapahtumaa järjestetty.

Tasa-arvolain edellyttämä palkkakartoitusta toteutettiin aiempien vuosien tapaan ja sen osana laadittiin erittely naisten ja miesten sijoittumisesta eri tehtäviin sekä kartoitus naisten ja miesten tehtävien luokituksesta, palkoista ja palkkaeroista. Sukupuoleen perustuvat palkkaerot ovat kartoituksen mukaan vähäiset ja ne perustuvat lähinnä eroihin tehtävien vaativuustasossa ja suoriutumisessa.

Toimikunta jakoi vuoden 2021 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspalkinnon Viestintä-, markkinointi ja yhteiskuntasuhteiden hakijamarkkinointitiimille, joka on tehnyt pitkäjänteistä työtä suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon eteen kehittäessään yliopistotason, kaikkien alojen kansainvälistä ja kotimaista hakijamarkkinointia.

Osaamisen kehittäminen

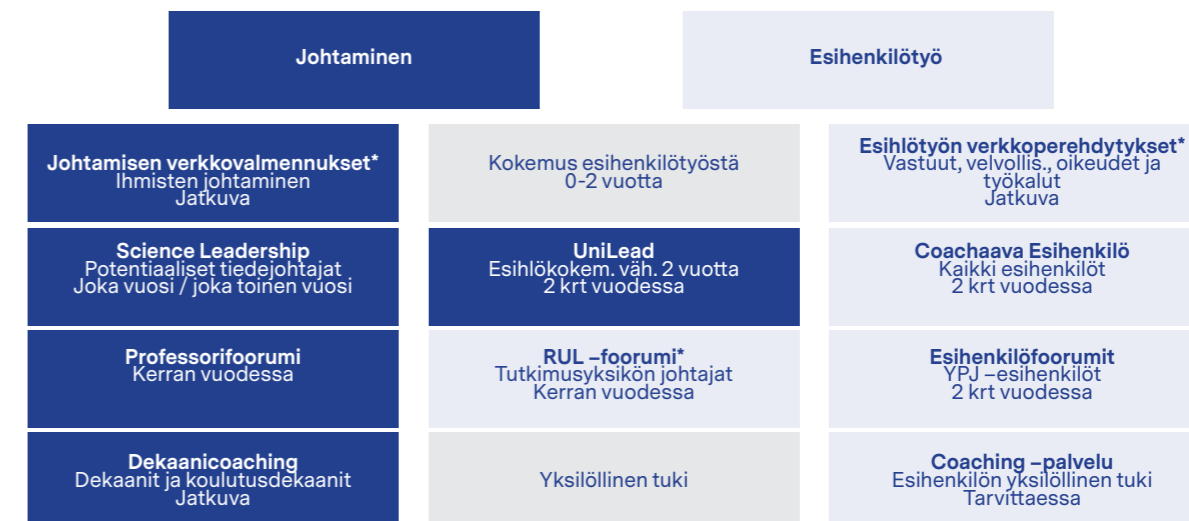
Koronapandemia vaikutti edelleen erilaisten koulutustapahtumien määrään ja laatuun vuonna 2021. Matkat ulkoisiin koulutuksiin, konferensseihin ja seminaareihin jäivät vallitsevien matkustusrajoitusten vuoksi vähäisiksi. Vaikka kasvotusten järjestettävien koulutustilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseen liittyi vallitsevan tilan vuoksi epävarmuutta, pystyttiin niitä kuitenkin järjestämään huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Toisaalta edellinen vuosi oli opettanut, että monet koulutukset ja tilaisuudet toimivat hyvin myös etäyhteyksin järjestettynä tai verkkototeutuksina, joten myös näitä toteuttamistapoja suosittiin huomattavasti enemmän kuin ennen pandemiaa. Kolmen päivän koulutuskorvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien määrä pysyi saman suuntaisena kuin edellisenä vuonna. Pandemian vaikutus näkyi erityisesti yliopiston ulkopuolelle suuntautuneiden koulutus-, konferenssi- ja seminaarimatkojen vähäisenä määränä. Keskitetysti tarjottu henkilöstökoulutus sekä muut kolmen päivän koulutuskorvaukseen oikeuttavat koulutustapahtumat (esim. henkilöstön jatko-opinnot, normaalikoulun TESO-päivät sekä konferenssi- ja seminaarimatkat) kerryttivät yhteensä 3340 koulutuspäivää, joka oli 217 päivää enemmän kuin vuonna 2020. Vähintään kolmen päivän

verran koulutusta oli vuoden aikana saanut 974 henkilöä (vuonna 2020 määrä oli 896). Kahden päivän verran koulutusta oli saanut 101 henkilöä (vuonna 2020 määrä oli 107) ja yhden päivän verran 216 henkilöä (vuonna 2020 määrä oli 221). Henkilöstökoulutustunneista vuoden aikana kohdistui yhteensä n. 136 000 opetus- ja tutkimushenkilöstölle (91% kaikista raportoiduista tunneista) ja n. 11 400 tuntia (8% kaikista raportoiduista tunneista) muulle henkilöstölle.

Oulun yliopiston johtamisen ja esihenkilötyön tuen kokonaisuus kuvattiin vuonna 2020 (kuvio 1). Päättyneen vuoden tavoitteena oli jatkaa kokonaisuuden eri osien vakiinnuttamista esihenkilöiden arkeen. UniLead -ohjelma toteutettiin vuonna 2021 viidennen kerran ja tällöin ohjelmaan osallistui 17 esihenkilöä. Kaiken kaikkiaan ohjelmaan on sen aloittamisesta 2018 lähtien osallistunut 93 Oulun yliopiston esihenkilöä. Coachaava esihenkilö -valmennus toteutettiin vuoden aikana kerran keväällä 2021 suomen- ja englanninkielisillä ryhmillä, joissa oli yhteensä 19 osallistujaa. Sekä UniLead- että Coachaava esihenkilö -valmennusten toteutukset jatkuvat vuonna 2022. Edistyneiden post doc -tutkijoiden urakehityksen tueksi suunnattu tiedejohtamisen (Science Leadership) -ohjelma toteutettiin kolmannen kerran vuonna 2021. Ryhmässä (Class of '21) oli mukana 20 osallistujaa. Ohjelma käynnistyy seuraavan kerran keväällä 2022. Ohjelmien lisäksi johtajille ja esihenkilöillä oli vuonna 2021 edelleen mahdollisuus yksilölliseen coaching-prosessiin dekaanicoachingin ja esihenkilöiden coaching-palvelun kautta. Ajankohtaisiin esihenkilötyön aiheisiin ja teemoihin keskittyviä esihenkilöfoorumeita järjestettiin tiedekuntakohtaisesti vuoden aikana. Professoreille suunnattua professorifoorumia ei pandemiasta johtuvien rajoitteiden vuoksi voitu järjestää vuonna 2021.

Verkkokoulutusten ja -valmennusten osuus henkilöstökoulustarjonnassa kasvoi vuoden aikana. Koko henkilöstölle on ollut tarjolla Wistec Online, joka sisältää erilaisia itseopiskeltavia ICT-koulutuksia sekä Academy of Brainin koko valmennustarjontaa, jossa on mukana mm. fasilitointiin, vuorovaikutukseen, palautumiseen ja johtamiseen liittyviä valmennuksia. Uusi henkilöstökoulutusjärjestelmä ”Osku” otettiin käyttöön koko henkilöstölle vuoden 2021 alussa. Kaikki henkilöstökoulutuksiin liittyvä toiminta (mm. koulutusten ilmoittaminen koulutuskalenteriin, koulutuksiin ilmoittautuminen ja koulutustuntien raportointi) siirtyivät tällöin Oskuun. Rajapintojen kautta Oskun koulutuskalenteriin saatiin tarjolle myös Moodlessa olevaa verkkokoulutusta ja -valmennustarjontaa sekä Wistecin etäkoulutukset. Tämä on lisännyt tarjonnan näkyvyyttä henkilöstölle. Myös muuta henkilöstökoulutusta tarjottiin aikaisempaa enemmän jatkuvasti saatavilla olevina verkkokoulutuksina. Vuonna 2021 keskitetysti tarjotun sisäisen henkilöstökoulutuksen teemoina olivat vahvasti erilaiset opettamiseen ja opetuksen järjestämiseen sekä työkaluihin liittyvät koulutukset, kuten Moodle-, Peppi- ja Yuja-koulutukset sekä erilaisesta saavutettavuuteen ja sisällöntuotantoon liittyvät koulutukset. Yliopistopedagogisia (YPE) -opintoja suoritti vuoden 2021 aikana 25 opintopisteen verran 11 henkilöä ja 35 opintopisteen verran 2 henkilöä. Lisäksi henkilöstölle tarjottiin paljon erilaisia koulutuksia, joiden tavoitteena oli tukea työn tekemistä ja niihin liittyvien prosessien hoitamista, kuten kehityskeskustelu-, rahoitusinstrumentti-, projekti- ja kielikoulutukset (suomi ja englanti).

KUVIO 1. Johtamisen ja esihenkilötyön tuki Oulun yliopistossa

* Tuotekehittävää

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa Oulun yliopiston johtamisjärjestelmää ja tukee yliopiston strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Yliopisto ottaa toiminnassaan huomioon ja varautuu keskeisiin toiminnan jatkuvuutta, resursointia, tietopääomaa, omaisuutta ja infrastruktuuria sekä henkilöstöä ja sen turvallisuutta uhkaaviin riskeihin asianmukaisilla hallintakeinoilla. Toiminnan kehittämiseksi aloitettiin syksyllä 2021 ulkopuolisen kumppanin kanssa kehityshanke, jonka tavoitteena on yhtenäistää riskienhallinnan toimintatapoja sekä vahvistaa kokonaisvaltaisen riskienhallinnan roolia yliopistossa.

Yliopiston strategiset riskit liittyvät siihen, että yliopisto ei menesty yliopistojen välisessä ja globaalissa kilpailussa tekemillään strategisilla valinnoilla. Lisäksi riski liittyy strategiisiin tavoitteisiin, toimintaympäristöön tai lainsäädäntöön. Oulun yliopiston maine, strategiassa valittu profiili ja toimintakulttuuri ratkaisevat yliopiston vetovoimaisuuden.

Yliopiston keskeisimmät toiminnalliset riskit koskevat OKM:n rahoitusmallilla mitattavia tuloksia kuten menestymistä kilpaillun tutkimusrahoituksen saannissa ja julkaisupisteissä. Myös valtakunnan tasoisten, profiloitumista ja rakenteellista kehittämistä koskevien tavoitteiden toteuttamisessa onnistuminen on lisäedellytys valtion perusrahoituksen suotuisalle kehitykselle uudistetun rahoitusmallin aikana. Koronapandemian pitkäaikaisten vaikutusten tuoma epävarmuus lisää epävarmuutta taloudelliseen toimintaympäristöön sekä perusrahoituksen että kilpaillun tutkimusrahoituksen osalta.

Taloudelliset riskit koskevat varainhankintaa, sijoitustoimintaa, investointeja, tulojen ja menojen käsittelyä, rahaliikennettä sekä kiinteää ja aineetonta omaisuutta. Taloudelliset riskit voivat toteutua muun muassa maksuvalmiusriskinä, korkoriskeinä, luottoriskeinä tai valuuttariskeinä.

Sijoitus- ja rahoitusriskit liittyvät yliopiston sijoitusvarallisuuden hoitamiseen ja siihen liittyviin vastapuoliriskeihin. Yliopiston hallitus on hyväksynyt yliopistolle sijoituspolitiikan, jonka mukaisesti valitut varainhoitajat ovat varainhoitosopimuksissa velvoitettuja toimimaan. Vastapuoliriskejä pienennetään sillä, että sijoituksia on valittu hoitamaan kolme eri varainhoitajaa.

Voimakkaasti digitalisoituvaa toimintaympäristöä kasvattaa tietoriskien merkitystä ja realisoituessaan tietoriskit saattavat vahingoittaa yliopiston toimintaa eri tasoilla.

Henkilöriskien osalta pitkittynyt pandemiatilanne haastaa henkilöstön ja opiskelijoiden jaksamista ja hyvinvointia.

Hallitus ja tilintarkastajat

Tilikaudella Oulun yliopiston hallituksen puheenjohtajana toimi Sakari Kallo ja hallituksen jäsenenä Liisa Jaakonsaari (varapuheenjohtaja), Juhani Damski, Anni Huhtala, Anna Rotkirch, Kalervo Väänänen, Marko Huttula, Petri Lehenkari, Kimmo Kontio, Jukka Hiltunen, Joni Ollikainen ja Timo Veijola.

Tilintarkastajina toimivat tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT, JHT Tiina Lind ja KHT, JHT Ulla-Maija Tuomela.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2021 voimaantulleen ja opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettuja korkeakoulupoliittisia tavoitteita edistävän uuden rahoitusmallin kautta käytettävissä oleva perusrahoitus pysyy suurin piirtein ennallaan aikaisempiin vuosiin verrattuna. Rahoitusmalliin sisältyvässä strategisen rahoituksen osiossa menestyimme sopimuskautta 2021–2024 koskevissa neuvotteiluissa hyvin, mutta esimerkiksi lisäkoulutuspaikkojen toteuttaminen haastaa yliopistoa ja sen henkilöstöä. Kansainvälistymisohjelma on käynnistetty ripeästi.

OKM:n ohjauk käytännöissä painottuu uuden sopimuskauden aikana kestävän kasvun ohjelman sekä TKI-tiekartan toteutus. Esimerkiksi ympäröivän yhteiskunnan kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseksi osaavan työvoiman riittävydestä tulee huolehtia muun muassa ulkomaisia opiskelijoita houkuttelemalla ja auttamalla heitä integroitumaan pysyvästi Suomen työmarkkinoiden palvelukseen.

Tiedot covid-19 -rokotteiden tehosta ja sairastavuuslukujen kehityksestä antavat aiheen olettaa, että vuoden 2022 aikana voidaan siirtyä pandemian rajoittamasta ajasta uuteen normaaliin aikaan, digitalisaatioharppauksen ja uusien työtapojen luomien valmiuksien kanssa. Koulutuksen digitalisoituminen ja monipaikkaistuminen sekä jatkuvan oppimisen merkityksen kasvu muuttavat yliopistokoulutuksen kenttää. Digitalisaatio ja etätöiden lisääntyminen tulevat ilmeisen pysyvästi muuttamaan tulevaisuuden tilatarpeita, mikä tulee huomioidavaksi keskusta-kampuksen suunnittelussa.

Oulun yliopiston vuodelle 2022 budjetoima 9,6 miljoonan euron taseenkäyttö mahdollistaa yliopiston toiminnan välittömän vahvistamisen. Uudet rekrytoinnit painottuvat tutkijaurallaan hyvin edenneisiin henkilöihin, jotka sijoittuvat tiedekuntien päättämille strategisesti tärkeille alueille. Rekrytointien kautta yllämme yhä useammilla tutkimuksen alueilla tavoitteen mukaiseen kansalliseen kärkeen ja kansainväliselle korkealle laatutasolle. Uudet rekrytoinnit lisäävät myös koulutuksen resursseja ja edistävät koulutuksen laatua. Vahva tahtotila, korkea tieteellinen laatu ja kansainvälinen aktiivisuus edistävät tunnettuuttamme tiedeyliopistona.

Yliopisto jatkaa toiminnan kehittämistä erityisissä yli sektoreiden menevissä strategisissa kehitysohjelmissa, joita koordinoi strategian ja tiedepolitiikan yksikkö. Strategisten ohjelmien sisäiseen viestintään kiinnitetään erityistä huomiota ja henkilökuntaa osallistetaan ohjelmiin niin, että koko organisaation paras osaaminen saadaan hyödynnettyä. Ohjelmia käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa ja ohjelmille on vuoden 2021 aikana muodostettu tavoitetasot ja mittarit. Strategiset ohjelmat ovat (1) korkeatasoinen vaikuttava tutkimus; (2) laadukas koulutus elämän eri tilanteisiin; (3) yrittäjähenkkinen tutkimukseen pohjautuvien innovaatioiden lähde; (4) osaava, uudistuva, monimuotoinen ja kansainvälinen yhteisö; (5) laadukas verkkokoulutustarjonta ja käyttäjälähtöiset digitaaliset palvelut; sekä (6) innostava työ- ja opiskeluympäristö resurssitehokkailla, vihreillä kampuksilla. Strategisten ohjelmien (4) – (6) sisältöjen ja tavoitteiden ajanmukaisuutta pandemian jälkeisenä aikana tarkastellaan kriittisesti ja tarvittaessa päivitetään.

Hallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 32.158.990,12 euroa siirretään taseeseen tilikauden voitto -tilille.

Hallitus päätti 12.2.2013 kokouksessaan perustaa vapaan rahaston, johon kohdentamattomien lahjoitusten tuotto siirretään kunkin vuoden tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Vuoden 2021 osalta kohdentamattomia lahjoituksia, jotka tulisi rahastoida, ei ollut. Rahastosiirto vapaaseen rahastoon tapahtuu taseen sisäisenä siirtona tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Sidottuun rahastoon vuodelta 2021 siirretty summa oli 2.176.404,71 euroa.

TULOSLASKELMA

Konsernituloslaskelma	Konserni 1.1.-31.12.2021	Konserni 1.1.-31.12.2020	Yliopisto 1.1.-31.12.2021	Yliopisto 1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	314 174 994,97	298 848 707,92	263 652 128,39	250 036 944,88
Korkeakoulujen valtionrahoitus	208 147 724,35	196 773 000,00	159 581 424,35	150 425 000,00
Avustustuotot	89 325 527,26	78 906 839,69	81 306 773,04	78 676 404,77
Liiketoiminnan tuotot	10 227 657,61	9 345 844,45	10 953 027,07	8 392 995,79
Muut tuotot	6 474 085,75	13 823 023,78	11 810 903,93	12 542 544,32
Kulut	-307 105 660,02	-299 223 114,56	-259 056 131,26	-249 927 227,19
Henkilöstökulut	-212 135 261,33	-203 497 311,19	-179 269 545,99	-171 212 026,31
Poistot	-7 651 717,48	-6 829 303,39	-6 372 245,76	-5 725 853,47
Konsernireservin tuloutus	0,00	17 874,29		
Muut kulut	-87 318 681,21	-88 914 374,27	-73 414 339,51	-72 989 347,41
Liikevoitto (-tappio)	7 069 334,95	-374 406,64	4 595 997,13	109 717,69
Varainhankinta				
Keräysten ja lahjoitusten tuotot	2 306 131,71	329 769,50	2 182 598,89	209 279,00
Varainhankinnan muut kulut	-11 879,35	-17 340,49	-6 194,18	-10 893,68
Tuotto-/kulujäämä	2 294 252,36	312 429,01	2 176 404,71	198 385,32
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Osinkotuotot	2 091 360,61	1 968 022,50	2 091 360,61	1 968 022,50
Korkotuotot	-17 518,33	-33 696,78	-17 537,39	-33 315,52
Vuokratuotot	204 382,16	200 005,01	0,00	0,00
Myyntivoitot	15 008 486,39	6 462 662,70	13 529 058,37	6 200 271,76
Sijoitustoiminnan muut tuotot	856 453,13	507 752,88	810 292,09	462 760,48
Yhtiövastikkeet	0,00	-50 094,11	0,00	0,00
Rahoitusvastikkeet	-75 774,60	-81 583,37	0,00	0,00
Myyntitappiot	-468 124,44	-1 425 773,51	-436 291,73	-1 413 357,10
Sijoitustoiminnan muut kulut	-209 564,03	-223 646,39	-180 865,77	-162 166,52
Käyvän arvon muutos	11 725 887,47	3 798 079,84	11 231 526,10	3 619 860,14
Tuotto-/kulujäämä	29 115 588,36	11 121 728,77	27 027 542,28	10 642 075,74
Voitto (tappio) ennen tilinpäätös- sirroja ja veroja	38 479 175,67	11 059 751,14	33 799 944,12	10 950 178,75
Tilinpäätössiirrot				
Sidottujen rahastojen muutos	-957 714,11	780 281,68	-1 091 577,11	683 423,15
Omakatteisten rahastojen muutos	-1 741 945,06	-521 319,09	-549 352,82	-265 434,94
Tuloverot	-45 619,30	-11 921,54	-24,07	0,00
Vähemmistöosuudet	-1 784 702,69	17 520,35		
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	33 949 194,51	11 324 312,54	32 158 990,12	11 368 166,96

TASE

Vastaavaa	Konserni 31/12/2021	Konserni 31/12/2020	Yliopisto 31/12/2021	Yliopisto 31/12/2020
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	563 220,94	494 825,73	563 220,94	469 572,79
Muut aineettomat hyödykkeet	3 689 803,53	3 384 633,10	3 494 643,51	3 058 788,58
Ennakkomaksut	1 154 248,68	952 810,05	1 154 248,68	952 810,05
Yhteensä	5 407 273,15	4 832 268,88	5 212 113,13	4 481 171,42
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00
Rakennukset ja rakennelmat	36 552,05	45 004,68	36 552,05	45 004,68
Koneet ja kalusto	14 044 420,43	14 744 702,85	11 003 542,58	12 414 141,07
Muut aineelliset hyödykkeet	255 688,25	256 790,45	29 966,74	31 068,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 956 238,50	4 028 724,12	1 425 359,13	2 056 401,27
Yhteensä	16 592 899,23	19 375 222,10	12 495 420,50	14 546 615,96
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	0,00	5 289 810,00	5 289 810,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	30 000,00	30 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	56 509 247,82	56 509 247,82	55 074 560,19	55 074 560,19
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	236 643 115,53	161 965 163,11	226 222 247,12	161 965 163,11
Yhteensä	293 152 363,35	218 474 410,93	286 616 617,31	222 359 533,30
Omakatteisten rahastojen varat	17 145 422,89	15 466 730,49	6 632 547,38	6 078 741,58
Pysyvät vastaavat yhteensä	332 297 958,62	258 148 632,40	310 956 698,32	247 466 062,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	0,00	271 021,16	0,00	0,00
Siirtosaamiset	2 436,34	1 932,96	0,00	0,00
Yhteensä	2 436,34	272 954,12	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	15 415 657,19	11 658 042,32	15 539 633,68	11 636 834,18
Muut saamiset	362 275,44	924 713,28	90 294,82	91 741,04
Siirtosaamiset	18 808 869,41	20 615 696,12	13 678 069,56	15 874 417,36
Yhteensä	34 586 802,04	33 198 451,72	29 307 998,06	28 428 662,48
Rahat ja pankkisaamiset	18 634 080,08	58 488 411,87	6 033 859,27	38 818 757,65
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	53 223 318,46	91 959 817,71	35 341 857,33	67 247 420,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	385 521 277,08	350 108 450,11	346 298 555,65	314 713 482,39

Vastattavaa	Konserni 31/12/2021	Konserni 31/12/2020	Yliopisto 31/12/2021	Yliopisto 31/12/2020
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	107 368 990,83	107 368 990,83	107 368 990,83	107 368 990,83
Tukisäätiön peruspääoma	269,10	269,10		
Omakatteiset rahastot	6 628 787,41	6 079 434,59	6 628 787,41	6 079 434,59
Tukisäätiön muu oma pääoma	12 039 651,93	10 860 042,85		
Muut sidotut rahastot	10 085 217,81	8 993 640,70	10 085 217,81	8 993 640,70
Vapaat rahastot	3 331 703,86	3 712 339,76	2 223 561,04	2 240 329,34
Muu oma pääoma				
Toimintapääoma	35 268 582,32	35 268 582,32	35 268 582,32	35 268 582,32
Muuntoero	3 639,83	804,07	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	94 475 695,05	83 214 810,33	94 732 297,72	83 398 362,46
Tilikauden voitto (tappio)	33 949 194,51	11 324 312,54	32 158 990,12	11 368 166,96
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	303 151 732,65	266 823 227,09	288 466 427,25	254 717 507,20
VÄHEMMISTÖOSUUDET	10 424 251,54	8 639 548,85		
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	31 722,57	66 447,75	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	316 851,50	468 552,67	316 851,50	452 323,30
Yhteensä	348 574,07	535 000,42	316 851,50	452 323,30
KONSERNIRESERVI	3 524 275,20	3 524 275,20		
VIERAS PÄÄOMA				
Omakatteisten rahastojen velat	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00
Pitkäaikainen				
Saadut ennakot	3 583 441,00	5 332 339,00	2 713 441,00	3 772 339,00
Muut velat	967 425,12	462 774,56	608 675,02	462 774,56
Yhteensä	4 550 866,12	5 795 113,56	3 322 116,02	4 235 113,56
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	28 465 295,81	31 962 529,38	25 018 625,00	27 130 746,26
Ostovelat	6 152 097,33	5 064 841,22	4 408 430,24	3 945 985,52
Muut velat	7 880 640,53	8 612 909,44	6 350 374,99	7 471 106,23
Siirtovelat	21 018 543,83	19 151 004,95	18 410 730,65	16 760 700,32
Yhteensä	63 516 577,50	64 791 284,99	54 188 160,88	55 308 538,33
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	68 072 443,62	70 586 398,55	57 515 276,90	59 543 651,89
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	385 521 277,08	350 108 450,11	346 298 555,65	314 713 482,39

YLIOPISTON RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	33 799 944	10 950 179
Poistot ja arvonalentumiset	6 372 246	5 677 533
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-918 634	2 767 329
Käyvän arvon muutos	-11 231 526	-3 619 860
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 796 016	-7 022 216
Omakatteisten rahastojen tuotot ja kulut	1 640 930	-417 988
Käyttöpääoman muutos		
- Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos	-879 336	3 797 855
- Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-2 945 436	5 940 506
Maksetut välittömät verot	-24	0
Toiminnan rahavirta (A)	10 042 147	18 073 337

Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-7 221 470	-8 637 740
Saadut investointiavustukset	2 169 478	3 848 737
Investoinnit sijoituksiin	-54 024 623	-10 556 814
Sijoitusten muut nettotuotot		
- Osinkotuotot sijoituksista	2 091 361	1 968 023
- Sijoitusten nettotulot	13 722 193	5 087 509
Myönnettyt lainat (-)	0	-30 000
Investointien rahavirta (B)	-43 263 061	-8 320 286

Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäykset	0	2 913 000
Saadut korot ja rahoitustuotot	-17 537	-33 316
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	427 730	533 640
Rahoituksen rahavirta (C)	410 193	3 413 324

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-32 810 721	13 166 376
--	-------------	------------

Rahavarat tilikauden alussa	38 818 758	25 505 868
Rahavarat tilikauden lopussa	6 033 859	38 818 758
Rahavarojen muutos	-32 784 898	13 312 890

Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	26 786	173 301
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	964	26 786
Omakatteisten rahastojen muutos	-25 822	-146 515

Rahavarojen muutos yhteensä	-32 810 721	13 166 376
-----------------------------	-------------	------------

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	38 479 176	11 059 751
Poistot ja arvonalentumiset	7 651 717	6 829 303
Oikaisu: konsernireservin tuloutus	0	-17 874
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-943 299	2 769 882
Käyvän arvon muutos	-11 725 887	-3 798 080
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 389 701	-7 323 649
Omakatteisten rahastojen tuotot ja kulut	1 640 930	-417 988
Käyttöpääoman muutos		
- Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos	-1 618 876	3 838 633
- Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-3 453 962	8 601 142
Maksetut korko- ja muut rahoituskulut	-10 542	-48 874
Saadut korko- ja muut rahoitustuotot	1 063	1 959
Maksetut välittömät verot	-18 719	-11 922
Toiminnan rahavirta (A)	12 611 899	21 482 283

Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-9 330 835	-13 441 704
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	48 956	133 308
Saadut investointiavustukset	4 038 932	4 134 975
Investoinnit sijoituksiin	-65 063 033	-10 637 276
Sijoitusten muut nettotuotot		
- Osinkotuotot sijoituksista	2 091 361	1 968 023
- Sijoitusten nettotulot	15 325 338	5 418 628
Investointien rahavirta (B)	-52 889 282	-12 424 047

Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäykset	0	2 915 950
Saadut korot ja rahoitustuotot	-17 518	-33 697
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	0	0
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	414 747	538 786
Rahoituksen rahavirta (C)	397 229	3 421 039

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-39 880 154	12 479 275
--	-------------	------------

Rahavarat tilikauden alussa	58 488 412	45 862 622
Rahavarat tilikauden lopussa	18 634 080	58 488 412
Rahavarojen muutos	-39 854 332	12 625 790

Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	26 786	173 301
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	964	26 786
Omakatteisten rahastojen rahavarojen muutos	-25 822	-146 515

Rahavarojen muutos yhteensä	-39 880 154	12 479 275
-----------------------------	-------------	------------

Määrällisten tavoitteiden toteumat 2018–2021

Tutkinnot	KA 2018–2021	2021	TAV 2021–2024
Tohtorintutkinnot	165	161	182
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1443	1446	1757
Alemmat korkeakoulututkinnot	1139	1049	1600

Täydentävä tutkimusrahoitus (Menopohjainen), M€

Tutkimusrahoitus	2018	2019	2020	2021
Täydentävä tutkimusrahoitus yhteensä	64,3	67,8	67,2	71,0
% kokonaisrahoituksesta	28,7	28,2	26,9	27,4

Kansallinen kilpailtu tutkimusrahoitus, M€

Kansallinen kilpailtu tutkimusrahoitus	2018	2019	2020	2021
Suomen Akatemia	23,9	26,8	25,5	29,4
Business Finland	11,3	9,2	7,6	7,3

Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus, M€

Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus	2018	2019	2020	2021
EU-puiteohjelmarahoitus ja muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus	6,3	7,2	8,2	9,5
Muu ulkomainen rahoitus	2,3	2,6	1,9	2,3

Kokonaiskulujen jakauma, M€

Kokonaiskulujen jakauma	2018	2019	2020	2021
Henkilöstökulut	148,2	157,3	171,2	179,3
Poistot	4,9	5,4	5,7	6,4
Aineet, tarvikkeet, tavarat	9,8	9,8	9,7	10,3
Palvelujen ostot	15,8	16,7	15,8	16,2
Tilavuokrat ja muut vuokrat	27,7	28,2	29,1	29,4
Matkakulut	6,8	7,3	1,9	1,3
Muut kulut	12,9	15,5	16,5	16,2
YHTEENSÄ	226,1	240,2	249,9	259,1

Tulojen jakauma, M€

Tulojen jakauma	2018	2019	2020	2021
Korkeakoulujen valtionrahoitus	143,3	140,9	150,4	159,6
Harj.koulujen kotikuntakorvaukset	6,4	6,6	6,8	7,0
Täydentävä rahoitus	76,9	85,5	92,8	97,1
YHTEENSÄ	226,6	233,0	250,0	263,7

#UniOulu
#ArcticAttitude